

ELOFIZETÉS

HELYBEN:  
Egy évre ..... 24 korona.  
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:  
Egy évre ..... 28 korona.  
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:  
4-betűs betű sor egyszer 20 fillér,  
minden következőnél 16 fillér.

Ryhtér betű sora 40 fillér.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült  
vasutak palotájában.  
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-  
Társaság.  
József főherceg-ut 22. sz.  
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:  
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, március 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Tévedések politikája.
- A választójogi nagy-gyűlés.
- A horvát országgyűlés megnyitása.
- A merénylő gépirónó.
- Margitka a rendőrségen.
- Három tragédia tizenöt perc alatt.
- Az orvos és az ápolónő.
- Hogyan fogták el Takács Zoltánt?
- Méreg a virágcsokorban.

## Tisza István és Arad.

Arad, március 18.

A nagyváradi lapok legutóbbi számai hírül adták, hogy Tisza István grófnak régi kerületében, Ugrán a jelöltséget följajánlották s hogy Tisza ezt a jelöltséget elfogadta. Ezekből a hírekből azt következtették, hogy Tisza István Aradon nem lép föl. Sőt egyes lapok már mint határozott tény állapítják meg, hogy az aradi képviselő-választás Tisza jelöltsége nélkül fog lefolyni. Ezekre a hírekre vonatkozólag, ma a következő, minden kétséget kizáró és eloszlató nyilatkozatot kaptuk:

Leghitelesebb forrásból vett értesülésünk szerint Tisza István gróf az aradi jelöltség elfogadására tett kijelentéseit nem változtatta meg s így az ellenzéki lapok erre vonatkozó hírei nem felelnek meg a valóságnak.

Az Aradi Munkapárt Elnöksége.

A kik Tisza István egyéniségét, ingadozást és elhajlást nem tűrő következetességét ismerik, egy percig se hibettek az említett kombinációkban. Tisza István nem hangulat hatása alatt és nem könnyelmű ígéretkép tette azt a kijelentést, hogy az aradi jelöltséget elfogadja és ezt a kijelentését állja is. Annak a tüntetésnek, a melyet vasárnap rendeztek, sokkal jobban ismeri a komolyságát, háttérét és értékét, hogysesem az az elhatározására befolyással lehetne.

A fönti nyilatkozathoz még egy, szintén alapos információ útján szerzett híreket jegyezhetjük föl. Tisza István kijelentette, hogy megválasztása esetén az aradi mandátumot tartja meg. Az ugrai kerületben való jelöltséggel Tisza a nemzeti munkapárt térhódítását teszi lehetővé (a kerületet most a függetlenségi Halász Lajos képviseli) s ez mindenestre nyomós ok arra, hogy az ugrai mandátum a pártnak ily módon biztosítsák. Amennyiben azonban, ami legalább is erősen valószínű, Tisza mind a két kerületben megválasztatnék, — semmiesetre se lehet kétséges, hogy Tisza István gróf Arad képviselője marad.

Szóvá tettük már, hogy ennek Aradra, a város nagy érdekeire nézve milyen hatalmas jelentősége van. Ha a vasárnapi tüntetés alkalmas lehetett volna arra, hogy ezeket az érdekeket veszélyeztesse, hogy a várost megfoszsa egy olyan kedvező alaku-

lastól, aminő évtizedek során csak egyszer kínálkozik, akkor ezt csakugyan tragikusabban kellett volna venni. Szerencsére a tüntetés szereplőinek, szervezőinek lelket nem terhelő ilyesmi s Tisza István gróf többre becsüli, értékeli aradi hivatást, sem hogy elhatározását ne ezek lelkesedésére és tetterejére építse, hanem amazok utcai játékától irányítsa.

Az aradi nemzeti munkapárt pedig most már zavartalanul folytatja annak a küzdelemnek előkészítését, a melybe Tisza István gróf nevével ment. Komoly megfontolással, felelőssége tudatában vállalta a feladatot, hogy Arad mandátumának Tisza Istvánt szerezzék meg, s amint nem kellett tartania attól, hogy e szándékában Tisza István fogja cserben hagyni úgy meg nem gyöngült a bizalma, meggyőződése abban, hogy vele vannak és maradnak a polgárok, a választók, akiknek lelkében Tisza István gróf jelöltsége olyan hatalmas lelkesedést, kitörő örömet keltett. Nap-nap után növekszik a száma azoknak, akik férfiasan, határozott megnyilatkozással Tisza István gróf jelöltsége mellé állnak, s ha, — amint azt emlegetni szeretik, — Tisza a jelöltség végleges elfogadását bizonyos „garanciáktól“ tenné függővé, ezeknek a garanciáknak már pozitív formáira hivatkozhatnák a munkapárt. Nem elbizakodottság ez, hiszen minden választás sorsát a végső küzdelem dönti el. De igazolása azoknak,

## Az értelmes ember.

Írta: Kanizsal Ferenc.

A megértésnek azon a fokán, amelyen már a saját gyalázatával szemben is — és gyalázata, valjuk be, mindenkinek van — tárgyilagos az ember: élt egy bölcs, aki a bölcseséget nem a jénai egyetemen tanulta, hanem fejféjősen az utcákon kóborolva; fűtvén csaknem szervezetét igen kevés kompakt eledellel, de annál több alkohollal. Ez az intellektus kinevezte magát gözmozdonynak és reggelenként, öt órakor pontosan betért a fűtőházba, vagyis a csapszékbe; szeliden merengvén a bérkocsisok évődésén, mely évődésnek ép oly esetlen, mint ők maguk, embereknek. Kilenc órára elfáradt; felhajtott még egy pohár szilvóriumot és megindult haza, a hónapos szobába.

Ott, szokása szerint, elalvás előtt a mennyezetet vizsgálta sötára bocsátott szemével és bölcs megértéssel mosolygott egy görögdiinnye látásán, amelyet a hihetőleg művészi ambíciót rejtegető szobafestő szerelmes ihlettel, de vajmi kezdetleges stílusban pingált közepére, ahonnét lámpának kellene lelőgnia, ... de hát minek a lámpa? Kinek? Mikor ő lefekszik, már világos és amikor fölkel, még világos van...

Ahogy a mennyezetet nézi, analizálja a tegnapi estvéli eseményt és megállapítja:

— Azt hiszem, hogy szerelmes vagyok. Érttem. A nő arcán a koponyacsont és a bőr közt elhelyezett zsirpárnák és izmok a tejfehér, a szemnek tetszetős demborulatokban

mintézédnek. Vagyis a nő, úgy egészben is, esimes. Ez a nő nekem tetszik. Érttem. Amde nincs nagyobb számárság, mint komolyan venni a szerelmet. Ezt is érttem...

— Na ja... mondta egy félóra mulva és édesdeden elaludt.

Mikor mély álom után kinyitotta a szemét, a mennyezetről lámpa csüngött alá; szép aranyszínű lámpa és mellette pihogott a nő, akinek arcára a szűk szemöldök, mint az imént idéztük, kedvesen alakultak és csaknem földték a nő szépség fogalmát.

— Abán! ... Érttem! ... mondta a bölcs férfiú és nagyot nyújtózott — hiszen megnősültem. Meg bizony. Alig értem, de még ezt is érttem.

Ugyanis közben vagy két esztendő múlt, melynek során a mi emberünk új rubákat csináltatott, hivatalt vállalt és megnősült. Most az órát nézte. Fél nyolc! Kilenckor kezdődik a hivatal.

Fölkelhetne az asszony. Megfőzhetné boirszeszen azt a kávé, ... de a mi emberünk nem ideges. Érti, hogy az asszony most alszik legjavában és érti azt is, ha a hivatalfőnöktől kikap, mert egy félórával később érkezik. Természetes, hogy az asszony szeret aludni, természetes, hogy a hivatalfőnök gorembszkodik, minden természetes. És a mi emberünk csaknem kéjesen élvezte a saját higgadtságának, bölcs megértésének tudatát, különösképpen azért, hogy nincs ember, még a felesége sem, aki ezt méltányolhatná, aki ezt észszel fölérné. Keresztül látott mindenkin, mintha üvegbábok volnának, — de ismerjük el, hogy saját magán is. Azzal a tárgyilagos örömmel, amelylyel apostoli nagyságu orvosprofesszorok konstatalják magukon a helyesen sejtett betegség tüneteit, igazolva látván így tudásuk és készségük teljét, ... mondom, ezzel a tárgyilagos örömmel nézett fel a plafonra és motyogott a bajusza alatt eféle szöveget:

— Ugy kell neked, mi a fenének nősültél meg? Ugy-e, hogy nekem volt igazam, hogy a szerelem boldonság, a házasság dupla boldonság.

A lelke belsejében egy angyal iróniátlanságával mosolygott tehát azon, hogy a sors őt abba a helyzetbe hozta, hogy ezt a szép nőt feirázza alnából és a következő roppant egyszerű, roppant polgári mondatot intézze hozzá:

— Erzsé fiam, bujjék be a papucsába és főzze meg a kávé. Fél nyolc.

— Hagyjon aludni.  
— Kérem.

A nő megsértődött:  
— Beh gunyosan beszél! Megöl ezzel a gunyos higgadtsággal. Öntene rám egy kanta hidegvizet, kacagnék a tréfán. De ilyen ünneppélyes! Nem gondolja barátom, hogy nincs ennél fölszegebb látvány?

— Látvány? Nem kép ez, fiam, hanem kívánság, szerény óhajás, amit előterjesztettem.

— De igen, képlés hozzá komikus. Néz-

akik Arad számára Tisza István gróf jelöltségét megszerezték, s akiknek nem kellett attól tartani, hogy ezt az értéket elveszítik. A megértőkön, a higgadtakon és megfontolva ítélő tudó polgárokon a sor, hogy szavazatukkal Arad számára ezt a nagy értéket, Tisza István képviselőségét teljesen biztosítsák.

## Tévedések politikája.



A politikai éretlenség egyik fő ismertető jele a hangzatos jelszavak uralma a közvéleményen. 1848. óta, egyik népszerű hangzású politikai jelszó váltja fel a másikat és szélsőségekbe ragadja az ugynevezett közvéleményt, melynek tényezőiben pedig tulnyomó részt hiányzik a politikai ítélőképesség és érettség. Mégis szent meggyőződésnek tartják esetről-esetre az utolsó népszerű jelszót, melyet párt-agitáció, vagy szereplési vágy a felszínre vetett.

Utolsó pregnans példája ennek a közelmúltból, az „önálló bank“ meddő jelszava volt, melynek hatása alatt széjjel szakadt az ország nagy függetlenségi pártja és megsemmisült minden hazafias remény, mely ehhez fűződött.

De nem okulva ezen a komoly tapasztalaton, teljes erejében él még az utóbbi évtized leghangosabb és legveszélyesebb jelszava: „az általános egyenlő, titkos képviselőválasztási jog“, mely távolról sem a népek értelmi és műveltségi haladása által indokolt reformként tűnik fel, hanem részben szabadelvűségi versengés és határos pártcégérnek alkalmas volta által, részben: a magyarság szupremáciájának nemzetiségi és osztrák ellenségei, részben a társadalmi rend felforgatására törekvő elemek útján került felszínre.

Tisza István kezdeményezte nemrég a főrendiházban mondott beszédével és folytatta azóta politikai nyilatkozataiban a küzdelmet a hangzatos jelszavak és a választási reform eszme körüli téves felfogások ellen. S igen helyesen mondta, hogy „a magyar nemzet átka

a tetszetős jelszavakkal szemben való gyávaság.“ De ez az annyira találó mondás inkább csak a már beállott vagy keletkező veszedelem ellen való védelemre vonatkozik, melynek azonban még keletkezése előtt jobb elejét venni.

A választójogi tévedés oka és eredete pedig főleg azon végzetes eszmezavarban rejlik, mely összetéveszti az általános emberi s egyéni jogokban való egyenlőséget a politikai jog-egyenlőséggel, — s eme teljesen helytelen alaplól kiindulva, arra az abszurd következtetésre jut, hogy a törvényhozásra és legfőbb állami ügyekre s kormányzatra való közvetett befolyás mindenkit egyaránt illet meg: a kóbor cigányt úgy mint az ország legfőbb dignitáriusait, vagy a tudomány és műveltség színe-javát.

Eme végzetes tévedés folytán az egyenlő, titkos stb. választójogot követelik, nem mint politikai, a nemzet fejlődésében indokolt reformot, de mint valami kiváltság megszüntetését, a jogegyenlőség követelményeként: s mint ilyent, nemcsak a demokratáknak, szocialistáknak és nemzetiségi elemeknek, de politikai nagy párt-nak is látjuk zászlajára írva, — olyan párt-nak, melyet a tiszta magyar nép egyrésze vakon követ; ama másik régi — szintoly téves eszmezavarban, amely összetéveszti és azonosnak tartja az ugynevezett szabadelvűséget a hazafisággal; sőt ebből kiváltságot vindikál magának.

Minden alkotmányos állami szervezetnek legfontosabb tényezője kétségenkívül: a törvényhozás és közvetve a törvényhozók megválasztása, kiknek közébe az ország sorsa és jövője van letéve; ezért a képviselőválasztási törvény egyik legfőbb, legérettebb megfontolást igénylő alapja az alkotmánynak; az ebben kijelölt választóknak nagyfontosságú feladatuknak megfelelő értelemmel, önálló ítélőképességgel és tiszta hazafisággal kell bírniok, hogy hivatásuknak a haza javára megfelelhessenek.

Megfelelő értelmi színvonal, önálló felfogás és valódi magyar hazafi érzelem lehet tehát egyedüli helyes alapja a képviselőválasztói cenzusnak.

És, hogy mennyire fontos és hazánk helyzetében indokolt a választási reformkérdést

zen a tükörbe. Nincs komikusabb, mint a férfi, ha pongyolában komoly pofát vág. Epp olyan, mintha hálóinghez cilindert viselne.

Ezt a hasonlatot a mi emberünk (de adjunk már neki nevet: László, az jó lesz) jobban megértette és méltányolta, mint a felesége, — tehát egy szóval sem válaszolt, hanem nekilátott az öltözködésnek. Miközben pedig a nyakendőjét kötötte, azon merondirozott, hogy Chateaubriand mégsem volt félbolond. Jobb volna tényleg visszatérni a természethez. Hancurozni a tengerpart napsugaras fővényén; tanýázni óserdők irdatlan sűrűjében.

László elkezdte analizálni ezt a vágyat és érteni kezdte, hogy nem az óserdőbe vágyakozik, ahol sohasem volt... hanem vissza a fűtős kis korcsmába, a gyanus pálinkamérésekbe, ahol reggelenként fölöttébb érdekesek és tanulmányozásra alkalmasak az emberek.

Igy multak a hónapok, a megértésnek fásult békességében. László odáig jutott, hogy a teremtett állatok közt csak a békát ítélte magához méltónak; mert a béka bölcs állat: szárazon és vizen egyaránt jól érzi magát.

Mondom, multak teltek a hónapok és az újjáalakított, rendszeres életmódnak legszébb eredménye a békáról való filozófiai megállapítás volt. Közben pedig az asszony nem filozofált, hanem hirtelen, minden átmenet nélkül, gyakran jött férje előtt zavarba, amit tüntető kedveskedéssel igyekezett leplezni...

— Igen, értem! — mosolygott a bölcs

László... és kevélyen gondolt arra, hogy gyermeke lesz. Szép, okos kis gyermeke.

És csakugyan, az apróság megérkezett. Jöttek emberek, akik gratuláltak és banális szerencsekívánó szavaikhoz utálatosan mosolyogtak.

Értem. Irigyelnek! — mondta magában László és kezdte érteni, mi a boldogság.

Az emberek pedig nem irigységből mosolyogtak, hanem azon, hogy az a számár László egyáltalán nem sejt semmit. Egy ideig tanakodtak, hogy vajjon tényleg nem tud e semmiről, vagy csak tettet magát kényelem céljából?

László azonban nem filozofált tovább. Büszkén, önértetesen döngötte a mellét. Ő megjárta fiatal korában az élet mélységeit. Ő tévedésbe ejteni nem lehet. Ő mindent megért és ennél fogva ő a legboldogabb ember.

A felesége meg volt győződve arról, hogy a legszamarabb fráter. De azért összeborzadt, amikor férjét boldognak, megelégedettnak látta. Mi lesz itten, ha ez az ember egy napon megtudja a valóságot? Vajjon értelmes marad-e akkor is?

Ez bizony nagy kérdés. László még nem osalódott soha. Ezért hiszi, hogy birtokában van az életbölcsetség titka...

László már nem kívánczolt vissza a csapszékbe. Szerette otthonát. Ez a szerencséje. Nem tudott meg soha semmit. Mig ha visszanezett volna a csapszékbe, egyszer okvetlenül rájött volna, hogy a korcsmáros vízzel keveri a bort...

ezen alapra fektetni és másrészt mennyire téves s a magyarországi viszonyoknak meg nem felelő, sőt veszélyes, az általános, egyenlő választási jog: mi sem bizonyítja inkább és világosabban, mint az a tény, hogy ez utóbbit mindasok mohón karolták fel, kik ellenségei a magyar nemzeti irányynak, vagy az állami és társadalmi rendnek, vagy azok, a kiknek világos ítéletét végzetes rövidlátás és önző pártoskodás elhomályosítja.

Mert, ha végig nézünk az általános, egyenlő, titkos választási jog híveinek során, a következőket látjuk ott:

A nemzetiségi — a magyar állameszmét a magyar nemzeti irányt ellenző — csoportot.

Minden, a társadalmi és állami rend felforgatására törekvő elemeket, az osztrák, vagy ugynevezett bécsi köröket és pártokat.

A különben kiváló, lelkes hazafiakból álló, de a hangzatos jelszavak által elkábult, vagy pártszenvédély által elragadott, tiszta magyarság egy részét, mely csak a minél szabadelvűbb felirású zászló vak követésében keresi a valódi hazafiságot, meg sem vizsgálva annak valódi értelmét s nem látva a veszélyes örvényt, mely felé az vezet.

Egy futó pillantás eme most említett híveire az általános, egyenlő választási jognak, világosan jelöli ki az e kérdésben követendő utat s meggyőzőbben szól minden további argumentumnál, melyet erre nézve kifejteni lehetne. Ü.

## A horvát országgyűlés megnyitása.

### Viharos ülés.

Távirati tudósítás.

Arad, március 15.

Több mint két évi szünetelés után megnyitott meg a zágrábi országgyűlés. A mai ülésen ugyan csak az összehívó királyi kézirat felolvasása volt napirenden, de azért a horvát képviselők ma sem tagadták meg önmagukat, és botrányokat rendeztek.

A megnyitó ülésről ezeket jelentik Zágrábról:

Délben nyitotta meg Barsics Erazmusz korelnök az országgyűlést. A karzat zsufolva volt nagy és előkelő közönséggel, amely izgatott érdeklődéssel várta az eseményeket. Feltűnést keltett, hogy az egyházi méltóságok közül senki sem jelent meg. A pártönkivüli Supiló Ferenc a parlament egyetlen szocialista tagja mellett foglalt helyet.

A korelnök megnyitva az ülést, ezeket mondta:

— Két éve és négy hónapja, hogy utoljára összegyűltünk ebben a palotában. Akkor az országgyűlés nem is alakulhatott meg, mert mindjárt feloszlottak.

Az elnök szavai után Persics képviselő a Starcevic-párt szokásos tiltakozását jelentette be Fiume miatt. Közben Horváth dr. Frankpárti képviselő valami megjegyzést tett, ami miatt a két ellenzéki párt hevesen összekapott.

— Semmi joga sincs minket támadni! — kiáltotta Budiszavlyevics Bude.

Horváth dr.: Hallgasson, maga gazember! Budiszavlyevics Bude felpattanva helyéről, izgatottan kiabál:

— Maga a gazember! Semmirevaló bitang!

A Frankpárti képviselők felugráltnak helyükről. Horváth dr. Budiszavlyevics felé rohan:

— Hisz magát Belgrádban fizetik! Gazember!

Budiszavlyevics sápadtan az indulattól kiáltozta:

— Majd veszek még ezért elégtételt!

A korelnök nagynehezen helyreállította a rendet, kihirdette a királyi kéziratot és az ülést bezárta. A holnapi ülésen megválasztják a tiszteletkört.

## EGYESÜLETI ÉLET.

(\*) Az aradi Kossuth-asztaltársaság jubileuma. A Kossuth-asztaltársaság most tölti be fennállásának huszonötödik évét. Ez alkalomból e hó 20-án ünnepélyt rendez a társaság, amelynek vezetősége ezt a felhívást bocsátotta ki az ünnepre:

Vasárnap délelőtt 10 órakor helyiségünkben, a 888-ban gyülekezünk és a városháza dísztermébe vonulunk. Ott a polgármester, dísztagunk, Varjassy Lajos fogadja társaságunkat. Elnök megnyitja az ünnepélyt. Ifjúsági énekkar. Óda, írta Kaszab Géza, szavalja Beregi Sándor. Ünnepi beszéd, tartja Zima Tibor. A társaság keletkezésének és működésének története, olvassa titkár — Schwarz Zsigmond. A Kossuth-szebor megkoszorúzása. Óda szavalás. Este 8 órakor rendes közgyűlés a helyiségünkben. Titkári jelentés. Bizottsági javaslat az összeg elosztására, felmentvények megadására. Tisztújítás. Társas vacsora 2 korona, jelentkezni lehet Jakabffy István és társaság üzlétében. Vendéget szívesen látunk.

(\*) Az „Aradi I-ső Jótékonycélu Magyar Borscsényi Társaság” március hó 20-án d. u. 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

(\*) Glattfelder konferenciája. Ma folytatta Glattfelder Gyula dr. egyetemi hitazonok konferenciáját s három előadás keretében tartott magasszárnyalású elmélkedést. A nők részére d. e. 11 és d. u. fél 5 órakor, a férfiak részére d. u. 6 órakor voltak az előadások. Az előadások mindegyikén nagyszámú hallgatóság volt jelen s a jeles szónok elmélkedését nagy figyelemmel hallgatták. A nők részére tartott elmélkedésének tárgya az Isten országának bennünk való megismerése volt. Ehhez a megismeréshez — ugymond — példák útján jutunk. Ilyen példa a szenvedő Krisztus képe, alakja, áldozata. Krisztus szenvedéseinek mélysége nem a testi fájdalmakban rejlik, hanem abban a lelki tusában, amelyet az Istenember öntudata szenvedett akkor, amikor őt, az emberekért élő utókon át meghurcolják, a szót, melyet mindig az emberekért emelt, elfojtják benne. Ezért fájdalmas a szenvedése neki s nekünk is. Krisztustól az embert és az Istent nem lehet elválasztani. Ember nem képes ily intakt jellem maradni s így benne az Isten fensége lakott. Glattfelder nagyhatású beszéde magával ragadta a hallgatóságot s meleg szeretettel ünnepelte a hölgyközönség. Ezután este hat órakor beszélt a férfiaknak. Folytatta tegnapi fejtegetéseit a nagy gondolatokról és nagy érzésekről. A nagy gondolat és nagy érzés szükséges a lélek életéhez. A léleknek nincs nagy gondolata a hit nélkül, nincs mérész elhatározása. Korunkat a mély hit nem jellemzi s ez az oka a keresztény társadalom leszorításának. A kérdés az, hogy milyen hit kell a nagy gondolatokhoz. Erre így telet meg Glattfelder: Először hit az Istenben. A keresztény társadalom tulnyomó része nem hisz Istenben és pedig úgy, hogy nem tagadja, de nem is állítja. Az istenkép gondolat idegen neki. Glattfelder hatalmas erejű beszédét szünni nem akaró tapssal honorálta a hallgatóság. Glattfelder konferenciáját holnap folytatja s befejezi.

## A választójogi nagygyűlés.

### Készülődés a botrányokra.

Távirati tudósítás.

Arad, március 18.

Nevezetes politikai esemény lesz a választójogi nagygyűlés, melyet holnap délelőtt tartanak meg a fővárosi Vigadó nagytermében. A gyűlésre, melyen Tisza István gróf is fog beszélni, a szociálisták hamisított jegyeket készítettek és az a céljuk, hogy zajos botrányokba fojtsák a gyűlést. A rendezőség és a hatóság minden előkészületet megtett, de a tüntetések így sem lesznek elkerülhetők.

E gyűlés lezajlása után minden figyelem a hétfői parlamenti eseményekre irányul. A kormány ma minisztertanácsot tartott, melyen az ellenzék magatartásával szemben való viselkedését határozta meg. Eddig a képviselőház elnöke a hétfői ülésre három sürgős interpellációra adott engedélyt.

A politika mai eseményeiről itt következik tudósításunk:

#### A hétfői ülés.

A képviselőház hétfői ülése foglalkoztatja most a politikai pártokat és a kormányt. A kormány tagjai ma délelőtt fél tizenegy órakor a miniszterelnökségi palotában Khuen Héderváry Károly gróf elnöklésével minisztertanácsra gyűltek össze. A minisztertanácsban a kabinet valamennyi tagja résztvevett.

A minisztertanács — mint az E. U. jelenti — főképp a kormánynak a hétfői ülésen követendő magatartásával foglalkozott. Valószínűnek mondják, hogy a miniszterelnök az országgyűlés feloszlásáról szóló királyi kéziratot nyomában az első elnöki bejelentések után felküldi az elnöknek. Arról is beszélnek, hogy a kormány rögtön a kézirat felolvasása után kivonul a teremből. Ez azonban aligha történik, már csak azért sem, mert a kormány válaszolni óhajt a betérjesztendő sürgős interpellációra. Hódgy Gyulának a Lueger-emetése ügyében benyújtott interpellációján kívül eddigelő még egy sürgős interpelláció van bejegyezve. Ivánka László orsz. képviselő ma délelőtt engedélyt kért Gál Sándortól, a képviselőház elnökétől, hogy a képviselőház hétfői ülésén sürgős interpellációt terjeszthessen elő a Romániával és Szerbiával kötendő vám- és kereskedelmi szerződések tárgyában. A képviselőház elnöke az engedélyt megadta.

A Justh-párt tiltakozó indítványából különben aligha lesz határozat. A munkapárti képviselők ugyanis hír szerint arra készülődnek, hogy folytonos felszólalásokkal délután fél kettőig elhúzzák a vitát, úgy, hogy az elnök a királyi kézirat kihirdetésével kénytelen lesz a vitát berekesztetni.

Egyik fővárosi estilap értesülése szerint a mai minisztertanácsban azt is elhatározták, hogy a király személye körüli miniszterelnökséget Dániel Ernő báróval, a Bánffy-kormány volt kereskedelmi miniszterével töltik be.

Ejjel jelentik: A Dániel Ernő báró miniszterségéről szóló hírt félhivatalos részről illetékes helyen szerzett információk alapján határozottan megcáfolják, annál is inkább, mert Dá-

niel Ernő báró éppen legközelebb hosszabb időre külföldre utazik.

Szmrecsányi György néppárti képviselő ma délután bejelentette a képviselőház elnökének, hogy a hétfői ülésen sürgős interpellációt fog intézni a belügyi és igazságügyi miniszterhez azért, „mert Trencsénmegye hivatalnokai a kormány érdekében óriási agitációt és korteskedést fejtenek ki.” Gál elnök engedélyt adott az interpelláció megtartására.

#### A választójogi gyűlés.

A Vigadóban holnap tartandó választójogi gyűlésre a rendőrség, amely tüntetésektől tart, nagy előkészületeket tesz. Hatósági biztos gyanánt Szeszlér Hugó rendőrkapitányt küldte ki, a külső rendre Peregriny Sándor rendőrtanácsos vezetése alatt több tisztviselő, felügyelő számos gyalogos és levasrendőr fog felügyelni.

A gyűlés vezetősége úgy akarja elejét venni a szociálisták tüntetéseinek, hogy felszólította a meghívottakat, hogy már kilenc órakor foglalják el helyeiket. Mindennek dacára attól tartanak, hogy a botrányok nem kerülhetők el.

#### Választási mozgalmak.

Miaván a tót nemzetiségi párti képviselőjelölt gyűlést, melyet márc. 16-ára hirdettek, nem tartották meg, mert a régi tót bank emberei Markovics Gyulát nem akarták jelöltül, sőt jelölése ellen tiltakoztak is. A tót vezetőségénél oly nagy a fejtelenség, hogy a biztos bukás tudatában aligha fognak jelöltet állítani. A kerületben Rudnyánszky György munkapárti jelöltet támogatják.

Nyiregyházáról jelentik: A lapokban megjelent az a hír, hogy a Kossuth-párt Meskó László Justh párti képviselővel szemben Hoitsy Pált fogja felléptetni, nem felel meg a valószínűségnek. A Kossuth-párt Meskó ellen nem állít jelöltet.

Makón a csanádmegyei függetlenségi bizottsági tagok hétfőn értekezletet tartanak, hogy egyöntetűen megállapodjanak a választásokon való eljárásban.

Maramarosszigetről jelentik: A técsői kerület munkapárti választói ma Pekár Gyulát, az ismert író jelölték képviselőnek. Pekár jelöltséget elfogadta.

Ma délelőtt 210 tagú küldöttség járt Kurticsról és Mácsáról Hámory László dr. aradi földbirtokosnál és felajánlották neki a pécskai kerület mandátumát. A küldöttséget Fischer Mór néptanító vezette. Hámory kijelentette, hogy abban az esetben, ha Herzog Ferenc a kormány hivatalos jelöltje lesz Pécskán, akkor ő nem fogadja el a jelöltséget.

A maramarosszigeti választókerület választói a kerület jelöltségét Kafka László nyugalmazott államtitkárnak ajánlották fel, aki azt el is fogadta.

## SPORT.

+ Maione vivóakadémiájának amatőr-versenye e hónap 20-án, vasárnap délután lesz a Fehér Kereszt-szálloda nagytermében. A kiváló mester akadémiaja iránt az érdeklődés nap-nap után mindjobban fokozódik. A verseny alkalmából díjakat adtak: gyoroki Andrányi Károly, Hámory László dr., Tagányi Sándor dr., Gutzjahr Mihály, Tedeschi Viktor, Lászlai Ottó, Czédly Károly dr., Kremer József és az Aradi Atlétikai Klub.



## A merénylő gépirónő.

### Esküdtszéki tárgyalás.

Távirati tudósítás.

Arad, március 18

Beteges idegzetű, könnyűvérű teremtes volt világeletemben Kohn-Iványi Margit, az a szép, fiatal budapesti leány, aki ma a budapesti esküdtszék előtt állott. Már kicsi leánykorában is, attól az időtől fogva, hogy atyja öngyilkossá lett és elhalt, csak rosszat látott maga körül. Családjának egy nőtagja a kis Margitot, aki még az elemi iskolába járt, magával vitte szerelmi találkára s így hamar megismerte a ledér, könnyelmű életet. Neki is, az alig tizenöt éves leánynak, ebben a környezetben megromlottak az erkölcsi s alig hogy elvégezte a női kereskedelmi tanfolyamot, viszonyt kezdett egy huszártiszttal. Az anyja jobb utra próbálta téríteni Iványi Margitot, de mert maga nem birt vele, bádta a „Jópásztor“ nevű erkölcsjavító intézetbe. Három évet töltött a leány ezen a helyen s amikor elbocsátották, folytatta ott, ahol annakidején elhagyta. A szép, szerelmes természetű Margit megint csak éppen annak a huszártisztnak karjai közé sietett, de nem vetette meg a mások udvarlását sem.

Közben gépirónőviszony lett, majd néhány, nem kevésbé zajosan elhelt esztendő után, megismerkedett Vermes Jenő biztosítói-intézeti titkárral, akit a látszat szerint halálisan szeretett. De szerette a fiatalember is. Vermes, amennyire a jövedelméből futotta, anyagilag is támogatta kedvesét. A múlt év nyarán azonban elhidegült köztük a viszony. Vermesnek a szülei nyaralni mentek s arra az időre, amíg távol voltak, a Margitját magához vette. Különös tapasztalatok tett ez idő alatt. Kezébe jutott a leánynak néhány szerelmes levele, majd az sem maradt előtte titokban, hogy kedvese ezt a hirdetést tette közzé egy lapban:

Piasztikusán molett, feketeszemű tüzes asszonyka, gavallér uri barátot keres, aki gombestüppézzel ellátja.

Vermesnek persze nem tetszett a dolog s aztán, mert nősnüni is készült, szakított szerelmével. Hamarosan az eljegyzést is megtartotta egy fővárosi gyáros leányával. Ez meg viszont Iványi Margitnak nem volt inyére, azonban remélte még, hogy visszahódítja udvarlóját. Reménységében csalódott s ez nagyon elkészerítette.

Iványi Margit tudta, hogy Vermes esténként a menyasszonyánál szokott vacsorálni s egyszer, a múlt év november 8-án, megvárta az utcán, míg távozik. Csakugyan találkozott egy éjjel körül.

— Csak még egyszer akarok veled, Jenő, mulatni! — szólította meg a leány.

Vermest kellemetlenül érintette a találkozás, de hogy kikerülje a botrányt, karonfogta a kedvesét és elindult vele. Egészen barátságosan beszélgettek, becézgető, nyájas hangon s így jutottak el a Röck Szilárd utcába, ahhoz a házhoz, amelyben Iványi Margit lakott. A kapuban még akkor is, amikor a leány már becsengetni készült, a régi szerelmes szép időkről beszélgettek. És befejezésül felkiáltott a leány:

— Igen, én még most is szeretlek, de csak így!

És ezzel rálőtt Vermes Jenőre. A jobb kezében rejtgetett revolver golyója a fiatalember gyomrába fúródott s akkora sebet ütött, hogy Vermes csak hetek múlva gyógyult fel. Iványi Margitot letartóztatták s miután a

vizsgálatot befejezték ügyében, a kir. ügyészség vádiratot adott ellene, amely a fennebb ismertetett tényállást véve alapul, szándékos emberölés kísérlete címén állította a volt gépirónőviszonyt az esküdték elé.

A mai tárgyaláson Mikovich dr. bíró elnökölt a közvédat Nagy Béla dr. kir. ügyész képviselte, védőként pedig Dési Géza dr. fővárosi ügyvéd szerepelt.

#### A leány vallomása.

Az általános kérdésekre a vádlott elmondja, hogy Iványi Margit a neve, Kohn Mór szolnokmegyei birtokos leánya. Huszonhat éves múlt, négy polgárit és egy kereskedelmi végzet.

Elnök: Az ügyészség gyilkosság kísérletével vádelja. Bűnösnek érzi magát?

— Nem.

— Lőtt Vermesre?

— Igen.

— Miért tette?

— Nem tudom.

— Ön levélben is megírta, hogy le fogja löni Vermest. Ily körülmények között nehéz elhinni, hogy ártatlan. Mikor vette a revolvert?

— Nem tudom.

— A rendőrségen azt mondta, hogy két nappal a merénylet előtt.

— Már nem emlékszem.

— Kitől vette?

— Egy házalótól.

— Hányadik pisztoly volt?

— A második.

— Az első hol van?

— Vermesnél.

— Miért vette?

— Ongyilkos akartam lenni.

#### A merénylet története.

A vádlott ezután a következőket mondja:

— Bécsbe akartam utazni édesanyámhoz.

Egy barátnőmmel kocsiba ültem, hogy a nyugati pályaudvarra menjek. Utközben kiszóltam a kocsinak, hogy álljon meg annak a zongoragyárosnak háza előtt, melyben Vermes jegyese lakott. A kocsis megállt. Én megkérdeztem a házmesternét, hogy Vermes eljegyezte-e már a leányt. Mikor megtudtam, hogy igen és azt is, hogy a színházba mentek, beültem a kocsiba és megvártam őket.

— Mit akart Vermestől?

— Vermes nagybátyja előző nap nálam volt és szemrehányással illetett, hogy üldözöm Vermest. Meg akartam kérdezni, mivel üldözöm. Láttam a kocsiból, hogy 10 órakor hazajött és az ablakon át láttam, hogy vacsoráznak. Mikor lejött, megmondtam neki, hogyha valami dolga van velem, mondja személyesen és ne küldje a nagybátyját. Azt felelte, hogy miután eljegyezte magát, nem akarta személyesen megmondani.

— Mivel váltak el?

— Azzal, hogy másnap eljön hozzám és megadja azt az összeget, amelylyel tartozik.

— Nem tett neki szemrehányást?

— Annyit mondtam, hogy nem szép tőle, hogy elhagy, mikor miatta az állásomat is elvesztettem.

— És mi történt azután?

— Mikor benyúltam a táskámba, hogy a pénztárcámat elővegyem, észrevettem a revolvert. Kivettem és hirtelen rálöttem.

— Mit csinált azután?

— Magamat akartam meglőni, de a revolver nem sült el.

#### A szerelmi viszony.

Elnök: Mikor ismerkedett meg Vermessel?

— Tavaly januárban.

— És komoly szerelmi viszony fejlődött ki Önök közt?

— Igen.

— Segítette Vermes önt?

— Nem. Szükségem sem volt rá. Havonta 80 forintot kerestem.

— Ön Vermesnél hosszabb ideig lakott?

— Egy hónapig vezettem a háztartását, amikor édesanyja elutazott.

— Mit ígért Önnek Vermes?

— Házasságot.

— Vermes azt mondja, hogy ezt nem ígérte.

— De igen.

— Vermes azt mondja, hogy ön lapokban hirdetések tett közzé és így keresett mulóviszonyokat.

— Én sohasem tettem hirdetések közzé.

Egy barátnőm hirdetett és mikor ajánlat jött, engem kért meg, hogy feleljek.

— Megfenyegette Vermes azzal, hogy zsarolásért majd följelenti?

— Mondott ilyesmit.

— Önnek volt már viszonya előzőleg?

— Volt egy katonatiszttal, de ez nem vehetett el, mert szegény voltam és ő nem akarta elhagyni a katonaságot.

— Ön pontosan ellátta hivatalát?

— Egészen addig, amíg veronál-mérgezés-sel öngyilkos kísérletet nem követtem el. Akkor beteg lettem és mert sokáig kimaradtam, elbocsátottak.

— Más állapotban is volt?

— Igen.

— Megmondta Vermesnek?

— Igen.

— Ön a merénylet előtt több levelet írt. Azokban bejelenti, hogy végezni fog Vermessel.

— Írtam leveleket, de hogy mit írtam, arról már nem tudok.

— Azt mondja Vermes, hogy a revolver az ön ruhájában volt?

— Nem igaz. A táskámban volt.

#### Fenyegető levelek.

Elnök felolvastatja azokat a leveleket, amelyeket a vádlott merénylet előtt írt. Egyikben azt írja, hogy a „elégítélt veszek azon a gazemberen és önmagamot is elemészttem.“ Egy másik levélben azt írja Vermes anyjának, hogy Vermes megígérte, hogy nőül veszi és esküdzött, hogy imádja és soha sem hagyja el. Majd így ír:

„Összegezve impresszióimat, ki kell jelentenem, hogy fia egy alávaló farizeus. Boldog leszek, ha látom a zsarnokomat vérben fetrengeni. Önt vigasztalni fogja az a tudat, hogy fia nem volt martir, hanem gonosztévő.“

Elnök: Aki ilyen logikusan ír, az nem mondhatja, hogy nem tudta, mit tett.

— Ez az én szerencsétlen életem.

#### Zárt tárgyalás.

Az elnök ezután zárt tárgyalást rendelt el, melyben a leányt multjáról kérdezte ki részletesen.

A zárt tárgyaláson több tanút hallgattak ki, akik Iványi Margit ellen vallottak.

#### Ítélet.

A zárt tárgyalás befejezése után a perbeszédok hangzottak el. A bíróság a vádlottat az esküdték verdiktje alapján, erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés kísérlete miatt egy évi börtönre ítélte.

## Az orvos és az ápolónő.

### Letartóztatott szülésznő.

Távirati tudósítás.

Arad, március 18.

A budapesti rendőrség névtelen levél alapján megindított nyomozás után letartóztatott egy veszedelmes asszonyt, akit az a súlyos vád terhel, hogy tiltott operációval nőket szerelmi viszonyuk következményeitől szabadított meg. Büntársai közt egy fővárosi kórházi orvos ennek kedvese, a kórház volt ápolónője a rendőrségre kerültek és ezek ellen is folyik a vizsgálat. A feltűnést keltett esetről a következőket jelenti fővárosi tudósítónk:

Boda Dezső budapesti rendőrfőkapitány néhány nappal ezelőtt névtelen levelet kapott, mely egy Nagy Istvánné nevű asszony bűnös manipulációit adta a tudtára. A levél szövege a következő:

Méltóságos uram! Mikor lesz már vége annak a sok gazságnak, mely a Baross tér 16. szám alatt történik. Ott lakik pazarul berendezett négy szobában Nagy Istvánné, akinek öt évvel ezelőtt egy fillérje sem volt, ma pedig majd felveti a pézsz. Szép villája is van az Erzsébet királyné-uton. Ott rejtegeti a kompromittáló iratokat és a titkos szereket. Az egész vagyonát angyalsinálással szerezte. A legujabb bűne az, amit Kovács dr. kórházi orvos szeretőjével követett el. Tessék csak utána nézni. Mély tisztelettel egy áldozat rokona.

A főkapitány a levél adatai valódiságának kutatásával megbizta Koródi Béla dr. rendőrfogalmazót, aki detektívjei segítségével kinyomozta, hogy a Nagy Istvánnéról állítottak, teljesen fedik a valóságot.

A bizonyítékok szerzéséhez a fogalmazó Kovács dr. orvos nevével kapcsolatos bűnös manipulációkat derített ki első sorban. Megállapította, hogy az orvosnak tényleg volt szerepe egy tiltott operációban, melyet Nagy Istvánné éppen azon a leányon hajtott végre, akinek az orvossal volt viszonya.

Antal Matild Gizella a Bródy Adél gyermekbőrbáz difteritisz osztályának volt a legszébb ápolónője, akinek az osztály-orvos, Kovács dr. udvarolt és később intim viszonyt is folytatott vele. A viszony nem maradt következmények nélkül. A leány reményteljes állapotba jutott és ezt az orvosnak is tudtára adta.

— Az a legkisebb baj, — felelte az orvos — ezen még gondolkodni sem érdemes. Miért nem megy valamely szülésznőhöz?

A leány sokáig tusakodott, míg elhatározta magát. A fővárosi lapok kishirdetése után keresett magának egy szülésznőt. Így jutott el Nagy Istvánnéhoz. Ez hajlandó volt az operáció elvégzésére és ezért száz korona honoráriumot kért. Az ápolónőnek pénze nem volt. Elmondta Kovács dr.-nak, hogy a szülésznő mennyit kért tőle és felszólította, hogy fedezze a költségeket. Midezzel meg volt Kovács dr. elégedve. A honorárium nagyságának hallatára azonban haragra lobbant.

— Emiatt bármely orvos megcsinálja az operációt. Hatvan korona is elég. Itt van a pénz és menjen el a szülésznőhöz. Vagy megelégszik Nagyné a hatvan koronával, vagy pedig intezze el a dolgot, amint tudja.

A leány elfogadta a pénzt, de nem ment el a szülésznőhöz, hanem másnap egy levélben visszaküldte a hatvan koronát az orvosnak.

— Nem tudtam elkövetni a bűnt — írta levelében — inkább anya leszek. Majd megsegít az isten.

Az orvost a levél végtelenül bántotta és barátjának is megmutatta.

— Az már mégis csak gyalázat — mondotta haraggal — amit ez a leány merészel elkövetni. Talán még ki is akarja magát tartatni velem? Zsarolni akar, amint látszik, de majd én megtanítom.

A fenyegetés beváltására azonban nem került sor.

Az ápolónő elment Nagynéhoz, aki a hatvan koronáért megoperálta sikeresen. Két hétig feküdt a szülésznő lakásán.

A rendőrség ma előállította a szülésznőt, az orvost és az ápolónőt. Kihallgatása után Nagynét letartóztatták, az orvos és az ápolónő ellen a vizsgálatot folytatják.

## Méreg a virágcsokorban.

### A Hofrichter-ügy rejtelméi.

Távirati tudósítás.

Arad, március 18.

A Hofrichter-ügyben történt letartóztatáshoz még a következőket jelenti Bécsből: Tuttmann Salamon profosz már tizenöt esztendeje szolgált ilyen minőségben. Előbb őrmester volt és azután helyeztette át magát a haditörvényszékhez. Itt az volt a feladata, hogy őrködött a tisztek fülkéi fölött. Hofrichter úgy került vele barátságosabb összeköttetésbe, hogy az elzárt főhadnagy vizért, vagy más egyéb szükséges dologért esőngtetett. A katona jött és ezt az alkalmat arra használta föl a fogoly, hogy beszédet kezdjen a saját dolgáról. Az ügye számára szeretne volna megnyerni az őrköt, de ez csak Tuttmannal sikerült neki, aki az utóbbi időben eljárta a nővérehez látogatába és sokat beszéltek együtt Hofrichterről. A nő is részvételt viseltett Hofrichter irányában és amikor a fivére azt mondta neki, hogy vannak levelei Hofrichtertől, amit továbbítani kellene, akkor Turacsek né — a profosz nővére — kijelentette, hogy ő vállalja a levelek továbbítását. December 16-án katonásk elfogtak egy kompromittáló levelet és ebből kiderült Tuttmann bűnössége, akit nyomban letartóztattak, míg Turacseknek csak tegnap csukták el a bécsi rendőrségen. Az asszony letartóztatása az inasgyerek vallomása alapján történt. A fiu ugyanis vallotta, hogy nagyon sűrűn látta együtt bizalmas beszélgetésben mestere feleségét Tuttmann profoszszal, aki leveleket adott át az asszonynak. Egy újabb távirati értesülésünk szerint a Hofrichter-ügyben a vizsgálatot teljesen befejezték. Tegnap hallgatták ki Hofrichtert utoljára. A fogoly főhadnagy mindent tagadott, de erre a vizsgálatot vezető Kunz százados-hadbíró el volt készülve. A jövő héten a hadtestparancsnokságnak benyújtandó referátumot kezdik megírni, ami három hetet vesz majd igénybe. A tárgyalás április közepén lesz a bécsi hadbíró előtt.

Előzben azonban még folyik a nyomozás annak a kiderítése végett, hogy miként jutott Hofrichter a hyoscyamin beszerzésének gondolatára? A hyoscyamin nevű mérgek az a különös hatása van, hogy vagy elkábítja az embert, vagy olyan tüneteket idéz elő, amelyek az elmebaj vagy a súlyos neuraszténia jelenségeivel könnyen összetéveszthetők. Szimulánsok már használták is ilyen célra a hyoscyamint.

Hofrichternek elfogott levelezéséből és azokból a levelekből, amelyeket segítőtársai, Tuttmann porkeláb és ennek nővére, Turacsek Zsófia egymással váltottak, megállapították, hogy milyen uton akarták a mérget észrevétlenül Hofrichter cellájába csempészni. Azt az eszmét pendítik meg ezek a levelek, hogy valamilyen alkalomra küldjenek a főhadnagy

börtönbe egy szagfüzesokrot, a mérget pedig a virágok kelyhében rejtésük el. Mint ismeretes, Hofrichter rokonaitól már több ízben, például karácsonykor is kapott virágot és a fogház igazgatója akkor gyanútlanul engedte meg, hogy a csokrot a fogoly cellájába vigyék.

A hyoscyamint különben már több ízben használták büncselekmények elkövetésére is, amint ez legutóbb egy Salzburgban lefolytatott bűnperben kitűnt. Érdekes már most, hogy ezeket a salzburgi merényleteket éppen a Hofrichter letartóztatása előtti napokban követték el és fedezték fel.

November hé első napjaiban történt, hogy a salzburgi rendőrség többször talált a kora reggeli órákban az utcákon fekvő, eszméletlen és magatehetetlen embereket. Valamennyinél ugyanazokat a tüneteket tapasztalták: az áldozatok előbb hosszú dermedtségben feküdtek, majd felocsudva súlyos deliriumba estek és egyiküknél sem találtak sem készpénzt, sem más értéktárgyat. A rendőrorvosok minden esetben hyoscyamin-mérgezést konstataáltak. Mikor az áldozatok felépültek, egybehangzóan azt vallották, hogy őket egy férfi mérgezte meg és fosztotta ki, aki a kávéházban csatlakozott hozzájuk és őket az utcán vörösborral kínálta meg. Aki ivott a borból, az azután eszméletlenül terült el az utca kövezetén.

November 18-án azután egy rendőrnök sikerült a tettest Klarman Károly borbélysegéd személyében kinyomozni. Klarman Münchenben az egészségügyi csapatnál szolgált és itt megtanult egyetmást a mérgek használatáról. Mielőtt merényleteit megkezdte, állatokon végzett kísérleteket és megállapította azt a dózist, amely nem öli meg áldozatát, csak elkábítja. Hamisított orvosi rendelvényekkel, melyeket „Klarman dr.” névvel irt alá, egy salzburgi patikától szerezte be a hyoscyamint. Összeesen három embert rabolt ki ily módon.

Érdekes, hogy egy alkalmával Klarman csaknem áldozatul esett a saját merényletének. Vendéglőben ült egy Nürnbergből való gépésszel s amikor azt hitte, hogy ez őt nem figyeli, birtelen a sörébe keverte a mérget. A gépész azonban meglátta Klarman tettét és most ő cserélte ki a poharakat anélkül, hogy a másik észrevette volna. Klarman mit sem gyanítva, kiitta sörét és kevéssel a gépész után eltávozott abban a hitben, hogy kiszemelt áldozata nemsokára elkábul. Persze fordítva történt a dolog: maga a merénylő esett össze és belezuhant a leopoldskroni tóba. Véletlenül arra járó emberek mentették ki nagy nehezen. Klarmannt éppen a hó 10-án itélték el 7 évi fegyházra.

Ezzel az esettel már most a linzi lapok november elejétől huszadikáig igen részletesen foglalkoztak. November 14-én adták fel a vezérkari tisztek címére a pirulás leveleket és 21-én tartóztatták le Hofrichtert. Kézénfekvő már most az a gyanú, hogy Hofrichter a hyoscyamin hatásáról ezekből a linzi lapokból értesült, melyeknek a mérgezési kísérletre vonatkozó hírei őt az időtájban alkalmasint fellette érdekelték.

## VÁROS ÉS MEGYE.

A léghűtő tervek zsűrijének ülése. Holnap délután 4 órakor Lócs Rezső gazdasági tanácsos hivatalos helyiségében tartja első ülését az a zsűri, melyet a közgyűlés a vágóhid kitöltési és a léghűtő építési terveknek felülbizálására kiküldött és a melyben a mérnök- és építész egyesület részéről Sármosy Endre és Czinner Gyula vesznek részt. Az említettekén kívül a bíráló bizottságnak: Glück Károly, Virágh Lajos főmérnök, Kellner György főállatorvos és Szántay Lajos építész a tagjai.

## Három tragédia tizenöt perc alatt.

Izgalmas jelenetek az aradi rendőrségen.

Arad, március 18.

1.

Egy rövid negyedóra a rendőrségen... Tizenöt perc! Éppen annyi, hogy az ember a kávéházban leüljön a törzesszobához, kiigya a feketéjét, rágyújtson a szivarjára és kezébe vegye az ujságot. Egy bonyolultabb alsós vagy tarokk pártit le sem játszhatnak a partnerek. Mi is az a negyedóra? Még a szakszervezetileg kiverekedett munkabérek szempontjából sem jelent sokat. Már pedig ott kronométerrel mérik a perceket. Végtelenség azonban a szenvedések, a nyomor országában és mindenütt, ahol a kifinomodott idegzet a maga érzékeny reakciójával és nem órával méri az időt.

Tizenöt perc tengernyi idő az operációs asztalon, a betegágyban, az előszobában ácsorgónak és mindazoknak, akiknek lelkét valami mélyen korbácsolja.

Azenban sehol sem oly mérhetetlenül hosszú mint a rendőrségen. Tizenöt perc alatt a világ minden irányából egyszerre összefut annyi bűn és annyi szomorúság, annyi humor és annyi mélyseges hangulat, hogy csak az őrizheti meg nyugalma az egyszerre bezuduló események árában, akinek annyi oldalával mutatkozik az élet, mint a gondolkodni és látni tudó rendőrtisztnek.

2.

Ültünk Greén Nándor főkapitány hivatalos szobájában. A hivatalos idő befejeztéhez közelgett és megjelentek nála a szakosztályok referensei. Nagy íráscsomókkal és könyvekkel felszerelve sorban járultak a főkapitány elé, a mai napon elintézett ügyiratok aláírása végett. Csupa sablonos blanketta-ügy. Az aláírás, de meg az ügyek elintézési módja is a régi, copfos bürokrácia teljes pompájú virágzása. Unja is mindenki, a kinek dolga van vele. Minden napnak leghasznontalanabb teendője. Fásultan végzik az előadó is, meg a főnök is.

Háromnegyed hatra jár az idő. A főkapitány még egyszer átnézi a bűnügyi iktatót.

— Sajnálom, uraim, de az én osztályomon ma igazán nem történt semmi olyas, amit megírni érdemes lenne — mondta a távozni készülő újságírókhoz.

A főkapitány szobájában tehát nincs „holnapra való anyag” — konstataljuk.

3.

Azonban künn az előszoba annál elevenebb és érdekesebb. Talve van rendőrökkel, rendőrtisztviselőkkel és felekkel. Az utolsó percekben több történt ott künn az előszobában, mint az egész nap folyamán az összes ügyosztályokon. Tizenöt vagy még annál is kevesebb perc alatt. Az élet forgatagos szeszélye hozta így együvé az eseményeket.

A szoba egyik sarkában ül egy negyvenöt-ötven esztendősenek látszó, uriasan öltözött nő. A fejét fekete selyem kendő takarja és ez sokkal sápadtabbá teszi az arcát, mint amilyen valójában. Az arc tudniillik halványan piros. Pir ömlik végig rajta, valahányszor a nő felveti fejét: és szeme valakivel találkozik. Mellette áll Vidéky Gusztáv rendőrségédttiszt.

— Azonnal bemegyünk a főkapitány urhoz — szól a türelmetlenkedő asszonyhoz, akinek ideges megaviselete elárulja, hogy kényelmetlenül érzi magát ennyi sok ember között.

Évek hosszú sora óta a magányhoz szokott. Szomorú lakója volt tizenkét év óta egy

szomorú hazuak. *Mária-Nosztáról jött haza ma délben.* Tizenöt évi fegyházra ítélte a szakbiróság, amiért — ugymond — az esküdtszék bizonyára felmentette volna. Brutális, iszákos volt a férje. Utította, verte, gyönyörű fekete haját — mely már évek óta galambbősz — a karjára csavarta és úgy burcolta a szobákön át. Egy nap ismét nagyon megverte feleségét, aki önvédelemből kést ragadott és úgy szurta meg, hogy elvérzett a vad ember. A bírák tizenöt évre ítelték. Tizenkettőt töltött el. Aradra jött rokonaihoz és becsületes munkával fogja kenyerét keresni.

A főkapitány megvizsgálja, miközben láttatja az okmányait.

— Kap munkát, mert az aradiak meg tudják szánni a sors által megvert szerencsétleneket, — mondja.

Hálás tekintet éri a főkapitányt a sokat szenvedett asszony szeméből ezért a nagy igazságért, melyet kimondott.

A fekete selyemruhás nő távozott. Utána egy aradi előkelő ügyvéd állit könnyes szemekkel a főkapitány elé. Szavait elnyomja az előtörő sírás. Alig tud szóhoz jutni. Pedig nagyon sürgős ügyet akar elintézni.

A mentőkoosít kéri. Családjának egy tagja néhány óra alatt oly súlyos beteg lett, hogy fel kell szállítani Budapestre operáltatni. Élet és halál kérdésénél rettentő minden perc. Az izgalom parokszizmusában azt hiszi az ember, hogy éppen az a pillanat a döntő, amelyben várakoznia kell és óráknak, napoknak tűnik fel. Az ügyvéd fut, rohan, nem tudja bevárni, míg kiállítják a nyugtát a lefizetett használati díjról és magából kikelve szidja a bürokratikus lassúságot.

— Nyugalom, doktor ur, — mondja neki a rendőrtiszt. — A vonat csak féltízor indul. most pedig még hat óra sincs.

4.

Nagylapson tavaly novemberben vasuti katasztrófa történt. Most folyik a bűnügyi nyomozat. Egyik nyomorékká vált áldozatot megidézték a rendőrségre, hogy tanuként kihallgassák. Ma már nem került rá sor. Késő van, hat óra van és még igen sokan várnak kihallgatásra. A rendőrtiszt megmagyarázza a béna emberkének, hogy jöjjön el holnap okvetlenül, mert a vallomásra nagy szükség van.

— Két és fél óra hosszat tartott, míg ide fáradtam, tekintetes ur, holnap nem szeretném megismételni. Tessék most kihallgatni.

— Sokan vannak még maga előtt, akiket ma este ki kell hallgatnom. Tíz óra lenne, mire hazakerülne. Ha azonban vár egy kicsit türellemmel, akkor még ma sorra kerülhet.

— Egy percet sem várok. Várni nem tudok. — És hátat fordítva, kivánszorgott a szobából.

Két és fél óráig tartó utat tesz meg, de egy fél óráig nem várakozik.

5.

A rettentő hosszúságu tizenöt perc alatt egy pillanatnyi csend nincs ebben az előszobában. Az egész összegyűlt társaságot Schwarcz Béla tartja szóval. Alacsony, fürges emberke. Vásári bábjátékos, akit egy rendőrfőrmester hozott be a város házára. Még régebben elítelték valami kihágás miatt három napra. Régóta keresik, de ritkán szokott hazajönni; az országot járja. Ma megpillantotta a főrmester az utcán és előállította.

Ezt ő borzasztó igazságtalanságnak tartja. Menekülés azonban nincs és ezért — adja az órát.

— Tekintetes urak, — mondja az újságíróknak — én azért jöttem fel ide, hogy en-

gedélyt kérjek husvét másodnapján programbeszédre a Kossuth-szobornál. Programbeszédet mondok, program nélkül.

— Ugyan Schwarcz, ne csináljon itt kölmarkot, — szól rá egyik rendőrtiszt. Nem bolond maga, mit beszél itt össze-vissza.

— Perteze, hogy nem vagyok bolond, — pereg tovább a nyelve, — azt akarom, hogy Aradon első legyen a házber. Bejártam az összes cigányokat és építők nekik cigány-palotát. Előre megszabom a házberét, amelyet azután nem lehet emelni. Ezért Budapestben is megválasztanak. Rendnek kell itt lenni... Ez utolsó szavaknál keserves sírásban tör ki. Hullanak sűrűn a könnyei, az ember megszanja a szerencsétlen embert.

Rédl János detektív lép be, akit nem vessz észre a bejárathoz háttal álló „képviselő-jelölt”.

— A Schwarcz van itt — jelenti a detektívnek egyik rendőr.

— Nem Schwarcz az, hanem Ujházy vagy még annál is nagyobb színész, — szól Rédl, akinek Schwarcz „jó ismerőse.”

Mintha a nyelvét vágta volna ki, úgy elnyelte a programbeszéd többi részét a síró urfi, aki most már szó nélkül követte a rendőrt a fogda felé.

— Nem ez az első eset, — világosítja fel a jelenet tanuit Rédl.

## IRODALOM ES MŰVÉSZET.

### A színház műsora:

Szombat: Gál Gyula felléptével: Botrány, szinmű.

Vasárnap: Déltán, mérsékelt helyekkel Hajduk hadnagya, operette. Este: Gál Gyula felléptével: Elméleti harangok, szinmű. (C. bérlet.)

\* Casanova. B. Szabó József visszatérésének, új működésének estői közül való volt a mai repris a tegyük hozzá: nem olyan este, amely miatt a visszatérésének különösebben örülni lehetett volna. A hangja szépen esendült, vonzott, de ezuttal egyébként híjával volt annak a szeretetreméltóságnak, könnyedségnek és a nőhódító kellékeknek, amelyekből a szerephes legalább valamit kell adni. Diósy Nusz az éneke mellé megint igen bőségesen mosolygott, azzal az egyforma, porcellán-mosolygással, amely nálánál nagyobb primadonnát is meguntta tehet, ha e mellett a játékát némely önállósággal, változatossággal s ötlettel nem keveri. (X.)

\* Csörtös Gyula fellépése a Vígsházban. Budapestről írják: Csörtös Gyulát szerződéses év szeptemberétől köti a Vígsházhoz. De Csörtös már előbb fellép a Theodore és társasimű vigjáték egyik főszerepében. Ma délelőtt volt a vigjáték első próbája s ez alkalommal Csörtöst művészársai szíves barátsággal köszöntötték. Itt említjük meg, hogy a Góth-pár a Magyar Színházhoz szerződött.

\* Az Uránia új műsora. Az alkotó zseni nem képes olyan tökéleteset alkotni, mint a természet. Az Uránia műsorának legszebb és legértékesebb számai mindig a természet után készült mozgófényképek. Az új műsoron szerepel például Kina fővárosa, Peking, a maga zajos életével, előttünk ismeretlen szokásaival, vidékével, szóval a maga sajátos élethűségében. Megismertet bennünket az új műsor egy darab középporral, Bruegge városával, a világ legjelentősebb csipkeverő helyével. Ez a város ma is középkori képet mutat és lakói ma is olyan életmódot és mesterséget űznek, mint évszázadokkal ezelőtt élt őseik. Az itt ismertett természet után készült mozgófényképek mellett nem kisebb sikerre számíthatnak a fantázia megnyilatkozásai. A drámák és boházatok, mindmegannyi válogatott terméke a kinematografiának. 241



## Margitka a rendőrségen.

(Fővárosi levél.)

Mint a pincében, ha a nap valamelyik percében betéved az aranyos napsugár s lila párába burkolja a hordók körvonalait, úgy világít be egy kicsi vézna gyermeknek, Rajeczki Margitnak szava a bürokrácia irodáiba s bizarr világításba állítja a nagy széken ülő hordókat, amelyekből a hivatalos rend tiszta borát csapolják.

Rajeczki Margit az akták szerint kilenc éves gyermek, ám sovány, vézna kis teste nem mutat többet hat esztendőnél. De ebből a cingár gyermekből a nyomoruság fejlett nagy embert csinált s a benne levő emberi tehetséget gyönyörűen hozta ki: küzdeni nyomorusága ellen.

A szülei eltűntek, egy félévvel ezelőtt csavargáson tállták a gyermeket, mert nem volt hova lennie. Bevitték a gyermek-rendőrségre, ez beküldte az állami gyermek-menedékhelyre, ez meg viszont kiadta Kossuthfalvára Z. Lajos mérsároshoz. Az állam tehát megtette a kötelességét, megcsinálta a szervezetet, pénzt adott hozzá s mindnyájunknak abban a hitben kell lenni, hogy Margitka dolga többé-kevésbé jól el volt intézve.

Néhány nappal ezelőtt, este kilenc órakor a Lónyay-utcában posztan álló 1797-es rendőr: Magasi Ferenc elé áll egy kis szepegő leány és mint a rendőr jelentésében elmondja, megszólította őt:

— Biztos bácsi, az állam bácsihoz akarok menni.

A rendőr nem érti jól, lehajol a gyerekekhez, a ki megismétli:

— Igen, hát, a papámhoz. Azt mondták, hogy ezental az én apám az állam, hát hozzá szoktem panaszkodni.

Most már a rendőr is megérti a dolgot, kikerdezi a kis leányt s elviszi a gyermek-rendőrségre. Ott lefekteti, onni ad neki a magából s másnap a fogalmazó fölveszi a panaszt a jegyzőkönyvbe, a melyet Rajeczki Margit annak rendje és módja szerint szép szarkaláb betűkkel alá is írt.

A kis leány elpanaszolja, hogy a néni, a kihez kiadták, legelőször is elszedte a menedékhelyen kapott meleg ruháit és ezt a rongyos, vékony vászonnadrág adták neki helyette, a miben az egész telet, egy kendő nélkül élte át. *Ütötték, verték és noha dolgozott egész nap, többet koplalt, mint evett.* Ő nem bírta tovább, megszökött s ide jött az államhoz, a papájához, hogy panaszt tegyen.

— Ha a papa nekem ruhát vesz, ne tessék bagyni, hogy a néni elvegye. Azért hültem meg, beteg is vagyok.

Ugy beszélt, mint egy kis öreg asszony, ez a kilenc éves gyermek.

Hogy rosszul táplált, hogy beteg, az rögtön beigazolást nyert; annyira beteg, hogy skarlátos. Így gyalogolt be Kossuthfalváról Budapestre.

A rendőrség kiküldte az állami menedékhelyre s most ott fekszik a kórházban. De kérdem a leánykát:

— Volt-e nálad valaki, míg Kossuthfalván voltál? Miért nem panaszkodtál annak?

— Nem volt senki.

Megkérdezem a menedékhelyet: van-e patronessze Rajeczki Margitnak?

— Nincsen.

Hát kérem, ez az. Miért nincsen és ha meg van a szervezet, miért nem dolgozik jól? Ha a Gyermekvédő Liga elhelyez egy gyermeket, akkor az minden héten meglátogatja, megnézi, beszél, játszik a gyermekkel. Holott a Ligának nincs annyi módja, mint az államnak.

A kis Rajeczki Margit vádjai nemcsak rossz lelki nevelőszülei ellen vád, de vád a bürokratizmus ellen is. A minisztérium számvevősége kocs-

derék számra gyártatja az aktákat s e miatt nincsen idő az igazi munkára.

A rendszerben is hiba van, de nemcsak a rendszerben. Hiba van az emberekben, akik lélek és kedv nélkül, sablonosan végzik azokat a dolgokat, amiket nem lehet sablonosan elintézni. És a legremekőbb rendszer sem ér semmit, ha nem egész emberek ülnek a rendszerbe bele és amerikai munkás módjára csinálják azt, amit művészetnek kellene tenniük.

Bizonyára magának a szervezetnek élén álló s minden idejüket önfeláldozó munkában töltő véredeknek fáj ez legjobban. *Bosnyák Zoltán dr.* és *Ruffy Pál* miniszteri tanácsosok semmi esetre sem okai s hibáknak. Nem végezhetnek mindent maguk; amit meglátnak, azt rendbe hozzák, de minden törekvésük csak enyhítés lesz addig, amíg a társadalom nem szokta meg, hogy a munkát, amit elvállalnak, ne csak a fizetésért végezzék.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Akit feleséggyilkossággal vádolnak. *Hady Sándor* ágyai lakost évekkor ezelőtt azzal gyanúsították meg, hogy megölte a feleségét. *Hadyt* letartóztatták és 8 hónapig fogva tartották. Az esküdszék fölmentette a vád alól, azonban amíg 6 vizsgálati fogságban volt, addig a gazdasága teljesen tönkre ment. Kártalanítási keresetet adott be azzal az indoklással, hogy őt teljesen ártatlanul tartották fogságban, tehát a kincstárnak kötelessége a neki okozott károkat megtéríteni. A kir. Kuria ma arról értesítette az aradi törvényszéket, hogy *Hady* keresete elutasítandó, mert azzal, hogy az esküdszék őt fölmentette, még nincs bizonyítva ártatlansága. Az esküdszék nem azért mentette föl *Hadyt* — mondja a Kuria — mert ártatlan, hanem mert a bűnössége mellett nem láttak elég bizonyítékot.

§ A velencei pör. Velencei távirat jelenti: A tárgyalási elnök tudvalevőleg kitiltotta a *Borovszka-pör* tárgyalásáról az előkelő hölgyközönséget azzal az indoklással, hogy hatalmas kalapjaikkal zavarják a tárgyalás rendezését. A velencei előkelő hölgyek, közöttük több grófnő, úgy fogtak ki a rendelkezésen, hogy ma velencei parasztviseletben jelentek meg a tárgyaláson. A mai tárgyaláson *Komarovszky gróf* végrendelete került szóba.

§ Becsapott ügyvédek. *Temesvárról* írják: Nagystilű szélhámos állott ma a temesvári királyi ítélőtábla előtt. *Zbagan Pável*-nek hívják a jeles férfit, aki azonban mindenütt más-más név alatt szerepelt, csak a maga nevét nem használta sohasem. *Zbagan* egyike volt a legyeszedelmesebb csalóknak, aki három lugosi ügyvédet is becsapott. *Zbagan Pável* egyszerű vermesi földműves, aki azonban jobbnak látta az östermelést abbahagyni s inkább valami könnyebb, de hasznosabb keresetforrás után látni. *Zbagan* mult év augusztus havában három lugosi ügyvédet csapott be. Valamelyik augusztusi napon bement *Bredicean Cajus dr.* lugosi ügyvédi irodájába s *Szirbu Trailla* igazíri gardának mutatta be magát. Elbeszélte, hogy *Vermesen* van neki egy husz katasztrális holdból álló birtoka s erre szeretne nagyobb kölcsönt felvenni s kérte az ügyvéd közbenjárását. *Bredicean dr.* elvállalta a megbízást, de ezt telekkönyvi kivonat nélkül nem lehetett végrehajtani. *Zbagan*, alias *Szirbu* kerített is ilyen kivonatot, de a költségeket mindig az ügyvéd fizette. Ily módon *Zbagan* mindenféle költségeket számított fel s rövid idő alatt száz koronát esalt ki az ügyvédtől, amíg ez nem látta tisztán a szélhámos mahinációját. Ugyanily módon csapta be *Zbagan Pellák Izsó dr.* lugosi ügyvédet, akinél mint *Vida Lajos* szerepelt és *Dezsényi Alfréd dr.* lugosi ügyvédet, akinél *Marinkó József*-nek adta ki magát. Ezeket a csalásokat kívül többrendbeli váltóhamisítást követett el. A lugosi királyi törvényszék *Zbagan Pável* csalás és váltóhamisítás miatt két évi fegyházra ítélte s ezt az ítéletet ma a temesvári királyi ítélőtábla is helybenhagyta.

## Hogyan fogták el Takács Zoltánt?

### A zürichi rendőrség jelentése.

Távirati tudósítás.

Arad, március 18.

Jelentették már a lapok, hogy *Takács Zoltán dr.*, a javíthatatlan pénzhamisító, a londoni pénzhamisítási kísérlete miatt a napokban Zürichben letartóztatták. Most megérkezett a budapesti főkapitányságra a zürichi rendőrség jelentése, amely *Takács Zoltán* letartóztatásának részleteit közli. Ebből a jelentésből megtudjuk, hogy a letartóztatás nem róható föl a zürichi rendőrség érdemének, hanem egy ott élő magyar ember éberségének köszönhető. Ez a magyar ember, akinek a nevét a jelentés nem közli, iparos Zürichben.

Három héttel ezelőtt a Bahnhofstrassen találkozott először *Takács Zoltán*nal, akinek az areképét a körözése alkalmával a képes lapokban látta. Az első pillanatban csak ismerősnek tűnt föl a mellette eliető ember és később, amikor azon töprengett, hogy ki lehet és hol találkozhatott vele, jutott eszébe, hogy *Takács Zoltán*. Ekkorra azonban a pályaudvar környékén levő nagy forgalomban, az ember-tömegben eltűnt *Takács Zoltán*. Az iparos elhatározta, hogy pénzhamisító honfitársát mindenáron rendőrkézre juttatja. Nyomozni kezdte *Takács*ot. Két héten át mindennap künn volt a vonatok indulásánál, érkezésénél, de *Takács Zoltán* nem látta a nyüzsgő sokaságban. A mult hét elején azután a türelmes várakozást siker koronázta. A párisi gyorsvonat utasai között egyszerre meglátta *Takács*ot. Követte minden lépésében és sikerült is megállapítania, hogy *Takács Zoltán dr.* *Eugén Barcsika* néven lakik a Hirszelstrasse egyik házában.

Csütörtökön a rendőrségre sietett és közölte fölfedezését. Két detektívet rendeltek mellé és kimentek a mit sem sejtő pénzhamisító lakására. Mielőtt azonban a házba mentek volna, a kapu előtt megállottak és afölött tanácskoztak, hogy milyen eszközöket használjanak ellentárlás esetén. Amíg így tárgyaltak az esetet, egyszerre véletlenül föltekintett a házra az iparos és nagy meglepetéssel látta, hogy az első emeleti erkélyről, mélyen kihajolva minden szavukat kihallgatta *Takács Zoltán*, aki mikor látta, hogy észrevették, hirtelen a szobába ugrott. Az iparos tisztában volt a helyzettel. Berohant a házba, utána a két rendőr, de ekkor *Takács Zoltán*nak nyoma veszett. A lakásban csak *Takács* édesanyját találták, aki napok óta együtt él már a fiával. Átkutatták a házat és ekkor derült ki, hogy a háznak van egy mellékutca is kijárata. A pénzhamisító azon keresztül megugrott üldözői elől. Az iparost, akit most már tüzet a dicsőség vágya, most sem hagyta cserben a detektív-szimant. Kimentek a pályaudvarra és lesbe állottak.

Alig voltak a pályaudvaron pár percig, amikor rohanva érkezett oda *Takács Zoltán* és egy éppen indulásra kész gyorsvonatra felugrott. Időzői utána mentek és elfogták. A rendőrigazgatóságán kétségtelenül megállapították *Takács Zoltán dr.* személyazonosságát. A kelepcebe került pénzhamisító ekkor azt vallotta, hogy álnevet csupán azért használt, mert *Takács Zoltán* néven nem tudott volna tisztességes foglalkozást találni. Nincs oka rejtőzködni. A magyar hatóságoknak nem volt joguk ellene elfogató parancsot kiadni, mert ő nem magyar állampolgár, meg azután a terhére rótt büncselekmény, amelyben különben is ártatlan, Angliában történt. Követelte, hogy a zürichi rendőrség lépjen érintkezésbe a londoni rendőrséggel és ki fog derülni, hogy ő ártatlan.

A zürichi rendőrség eleget tett a kívánságának. Most várják a feleletet. Másfél hónapja lakik már *Takács Zoltán* Zürichben. Három héttel ezelőtt megérkezett hozzá édesanyja és azóta vele lakott. Jól éltek és sok pénzüket volt.

## HIREK.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 18-én az időjárás: enyhe, elvélve oszpadék.

— **Erzsébet Amália kir. hercegnő távozása.** Székesfehérvárról írják: Néhai Károly Lajos kir. hercegnek és nejeének. Mária Terézia braganzai hercegnőnek leánya, *Erzsébet Amália* kir. hercegnő, aki apai részről testvérhuga *Ferenc Ferdinánd* trónörökösnek, mint ismeretes, 1903 július havában házasságra lépett *Liechtenstein* Alajos herceg, székesfehérvári 12. uhlánus-ezredbeli századossal. A fiatal pár 1903. szeptember 11-én érkezett Székesfehérvárra, új otthonába, ahol azóta a legboldogabb családi életet éltek. Házasságukból két gyermekük született. *Liechtenstein* Alajos herceget legközelebb saját kérelmére fölmentik az aktív katonai szolgálat alól. Családjával együtt Székesfehérvárról a stájerországi Frauenthalba költözködik, ahol fejedelmi kényelemmel berendezett kastélyuk van. A kir. hercegnő hét esztendei székesfehérvári tartózkodása alatt nagyon megszerette a kisvárosi életet, melynek kulturális mozgalmában élénk részt vett. Különösen nagy szeretettel viseltetett a zenei élet iránt, mert maga is művésziesen játszik hegedűn és zongorán. A Székesfehérvári Zenekedvelők Egyesületénél a védőasszonyi tisztelet töltötte be a miat ilyen, több ízben részt vett az egyesület által rendezett filharmóniai hangversenyeken. A zeneegyesület a közeli napokban rendezi védőasszonyának a városból való távozása alkalmából XVIII. filharmóniai bucsuhangversenyét, mely igen fényesnek ígérkezik. A kir. hercegnő most végzi bucsu-látogatásait, mert minden valószínűség szerint még a husvéti ünnepek előtt családjával együtt végképpen eltávozik a városból.

— **Személyszállító léghajójárat Münchenből táviratozzák:** München és Oberomergau között egy társaság személyszállító léghajójáratot tervez. Egy utazás díja személyenként 550 márka lesz.

— **Kitiltott bécsi lap.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A magyar kormány a Bécsben megjelenő „Die Neue Zeitung” című lapot magyarellenes támadásai miatt Magyarország területéről kitiltotta.

— **Milliók jótékony célra.** *Kaszalik* Jenőnek, a Cannesban elhunyt budapesti háztulajdonosnak holtteste ma délután érkezett meg Cannesból Budapestre. Temetése hétfőn délelőtt 11 órakor lesz a Mária Valéria-utca 3. szám alatti gyászházból. Az engesztelő szentmise-áldozatot kedden d. e. tíz órakor mutatják be. Az elhunyt jogtanácsosa részéről azt közlik, hogy kilenc budapesti ingatlanán kívül körülbelül nyolc-tíz millió koronát érő vagyon maradt *Kaszalik* után. A jogtanácsos, *Hamm József* dr. ma nyitotta fel az elhunyt lakását és *Wertheim*-szekrényeit és egy 1880-ban kelt végrendeletre talált, melyben *Kaszalik* összes vagyonát jótékony célra hagyja.

— **A védőtűzések felülvizsgálata.** A város és a királyi folyammérnökség küldöttjei ma vizsgálták felül az árvízvédelmi műveket és eszközöket. Különösen a csálai szőlőtelepet nyugat felől határozó hatkilométer hosszú töltésen végeztek beható vizsgálatot és azt teljesen rendben találták. A város részéről *Lócs* Rózsa gazdasági tanácsnok, *Virágh* Lajos főmérnök és *Hoffmann* Győző rendőrhadnagy jelentek meg, a folyammérnökséget *Pálfy* Tihamér főmérnök képviselte.

— **Kártyázó tiszturak.** A *Rendelési Közlöny* ben, mint minden más szürke ujság hátsólapján, néha szűkszavú pár sorban egész kis vitézi románcok és regényfejezetek története buzdódik meg. Pár sor kommuniké, egy kevés hivatalos jelentés: ugyan ki veszi észre az érdekelteken kívül, hogy mennyire beszédes stálféták ezek a csöpp hadügyminisztériumi bulletinek, katonai rendelkezések és szolgálati közlések. Olyanok, mint háborús mezőn a sokféle trombita-jel. Mindeniknek titkos értelme és leplezett jelentősége van. A *Rendelési Közlöny* mostanában igen sokszor adott hírt a legfelsőbb hadur olyan rendelkezéseiről, amelyek a nagyváradi helyőrség egyik csapatát lényegesen érintik és érdekelik az egész nagyváradi urtársadalmat. Igen előkelő és társaságokban járatos tiszturakat helyeztek el a nagyváradi garnizonból a legilletékesebb kéz. A tiszturakat „szolgálati érdek” címen távolították el az intéző körök jelenlegi állomáshelyükről: Nagyváradról. Az áthelyezés nyitja és titha azonban egészen más. Van Nagyváradon egy tisztú asztaltársaság. Több főhadnagy, százados és ezredorvos, összesen mintegy hatvan, alakították ezt a kedélyes, vidám kompániát. Valamennyien derék, ur, előkelő alakjává váltak a társaságoknak. Egyénenkéntük megnősült, családot alapított, házat vett, társadalmi és társaságbeli pozíciót teremtett magának és közszeretben, becsülésben részesült. A tiszturak azzal szórakoztak, hogy naponként kártya mellett töltötték el szabad idejüket. Később annyira megkedvelték a gondülő játékot, hogy néha éjszakákon át a zöld posztót verik a kávéházi kártyaszobában. A fölöttes parancsnokság erről tudomást szerzett és most egyenként, egymás után, lehetségesöndben, tapintattal és diszkrét körültekintéssel elhelyezte a tiszturakat — a szélrózsa minden irányába, százmértőföldes távolságokra egymástól. „Tekintettel a szolgálati érdekre.” És a tiszturak most lassan, észrevétlenül el fognak tűnkedezni Nagyváradról.

— **Az aradi szocialisták múlt éve.** A magyarországi szocialdemokrata párt vezetősége most adta ki jelentését a pártnak 1909. március 16-tól, 1910. március 15-ig kifejtett működéséről. A terjedelmes jelentésből, mely megemlékezik a munkásmozgalom összes eseményeiről, az aradi pártira vonatkozó részleteket itt közöljük: Az aradi szervezet a múlt évben tartott 25 népgyűlést, 14 felolvasást, 50 értekezletet, rendezett 3 tüntetést. A párt bevétele volt 3676 korona 50 fillér, kiadása 3476 korona 50 fillér. Első helyen szerepel Arad azok között a városok között, ahol a párt hivatalos lapjának, a *Népszavának* előfizetői legerősebben emelkedtek. De előljárnak az aradi szocialisták a párt bűnügyi krónikájában is. Egy hónapi fogságot kapott *Horváth* Kálmán aradi munkás azért, mert egy népgyűlésen a vas- és fémmunkás-szövetség felfüggesztésekor bombavetésről beszélt. Az október 8-iki tüntetés miatt *Esztergályos* János két heti államfogházat és 50 korona pénzbüntetést, *Szilágyi-Kis* István egy hónapi államfogházat és 100 korona pénzbüntetést kapott. Megemlékezik még a jelentés arról, hogy 1907-ben Aradon az összes építőszakmában foglalkozó munkásokat kizárták a munkaadók. Gyűlést a főkapitány helyettes nem engedélyezett. Ekkor tüntető sétát tartottak a szocialisták, mely alkalommal 25 munkást bevitték a rendőrségre. Erre egy „Kialtvány” jelent meg, amelyért a párt, kaptak becsületsértés és rágalmozás címen. A cikkért *Kappner* József vállalta a felelősséget, a nagyváradi ügyészség azonban a vádat elejtette és az eljárást megszüntette. Pártadó bélyegkéből Aradon befolyt 654 korona 20 fillér.

— **A bankigazgató szerelme.** Egy Várnában kelt szűkszavú táviratunk hírt adott a minap róla, hogy a bolgár városban szívenlőtte magát és nyomban meghalt *Ország* Ervin, a „Banque Générale de Bulgarie” várnai fiókjának az igazgatója. A szomorú ujság nagy meglepetést okozott a magyar fővárosnak különösen a kereskedelmi köreikben, ahol fölöttébb nagyra becsülték a még egészen fiatal, mindössze huszonnyolceztendő ember, akit nemcsak előkelő és gazdag rokonsága, hanem képességei és végzett studiumai is szép jövőre predesztináltak. Első pillanatban az öngyilkossá lett fiatalember családja sem tudott egyebet a dolgról, mipt magát a végzetes hírt a bővebb értesülések szerzése céljából Várnába küldötte *Forbáth* Tivadar dr. ügyvédet, a ki azonban máig még vissza nem érkezhetett. Közben, pozitív adatok hiánya következtében, a legkalandosabb találgatások merültek fel arra nézve, hogy miért lett öngyilkossá a jó módban s előkelő pozícióban élő, dölceg és pompás egészségű bankigazgató. A haute finance köreikben igen érdekes, de valójában alaptalan indító okkal magyarázták *Ország* Ervin végzetes elhatározását. E magyarázat szerint a végzetes tett rugója egy apró feledékenység lett volna, amely súlyos üzleti következzésekkel járt. Arról beszéltek nevezetesen, hogy *Ország* megfeszített bankja várnai gabona- és dohányraktárainak biztosításáról. A raktárakban azután a minap valamely oknál fogva tűz támadt s a bolgár bank — állítólag — e miatt óriási kárt szenvedett. A fiatal bankigazgató tulságos érzékenységgel fogta fel ezt a fatális véletlent s — e kombináció szerint — e miatt lett öngyilkossá is. A dolgok így történés megállapítása azonban nem felel meg a valóságnak. Annyi bizonyos, hogy *Ország* Ervin az utolsó hónapokban nem volt az a minuciózusan pontos tisztviselő, akinek rövid, de értékes pályafutása során mindig mutatkozott, követett is el apró, szemernyi mulasztásokat, amelyeket azonban csakis feldult lelki állapotának s az ebből eredő szórakozottságának a rovására lehetett irani s a melyeket egyébként a tulajdon bankja egyáltalában figyelemre se méltatott. *Ország* Ervin végzetes elhatározásának az oka egészen mású t keresendő. Az ő számára nem tartogatott az élet veritékes küzdelmeket; idegeit nem nyűtöttek el sem bajok, sem túzott öröme, neki a romantika eterna vetett gáncset, amely olyan ártatlan és kedves a novellák meseszövéseiben, a valóságban azonban a sok keresztos mérgek-nél is halálosabb veszedelem. A fiatal bankigazgató szerelmes lett Várnában egy igen alacsony társadalmi körben élő bolgár leányba. Természetesen financiai okok nem akadályozhatták volna meg *Ország* Ervint abban, hogy szíve hajlandósága szerint házasságot kössön a bolgár szépséggel, a leány azonban az anyagiakban való hiányosságán kívül nagyfokú erkölcsi hiányokban is szenvedett. Őt volt azon a legalsóbb fokon, ahonnan még a múlt évben öngyilkossá lett *Rethschild* Alfonznak sem sikerült magához emelnie a maga kiválasztottját s ahonnan legfeljebb hercegi koronák urai váogathaják a maguk párját, a társadalom részéről való nagyobbfajta bojkott veszedelme nélkül. Talán ez a súlyos lelki válság nem is morzsolta volna össze végképpen az *Ország* Ervin fiatal energiáját, ha három hónappal ezelőtt nem éri egy másik csapás. Meghalt az édesanyja, akinek temetésére hazajött, de itthon jártában nem árult el semmit a maga nagy belső küzdeléseiből. Mindez s ily rohamos egymásutánban megbillentette a lelkének az egyensúlyát: szórakozott lett, talán el is mulasztott egy s más jelentéktelenséget, amit



azonban beteges szenzibilitással súlyosabbnak látott a valóságnál. Mindez együttvéve adta kezébe a fegyvert Ország Ervinnek.

— A mozgópostán eltűnt negyvenöt ezer korona. A budapesti főkapitányságot, a szolnoki és jászberényi rendőrséget érdekes és titokzatos ügy foglalkoztatja. A Jászberény és Szolnok között közlekedő vonat mozgópostájáról tegnap délután ismeretlen módon eltűnt három darab pénzeslevél, amelyekben összesen 45 000 korona készpénz volt. Az eltűnt pénzesleveleket tegnap adták föl a jászberényi postahivatalban. Mindhárom levél Budapestre volt címezve s a jászberényi posta Szolnokon át irányította a leveleket a főváros felé. A postaszolga a Budapest felé irányított küldeményeket annak rendje és módja szerint átadta a jászberényi vasúti állomáson a mozgóposta vezetőjének. A listában, amelyben a küldemények lajstromozva voltak, ott szerepelt a három darab, összesen 45 000 koronáról szóló pénzeslevél is. A mozgóposta vezetője utközben hozzáfogott a küldemények szortírozásához. Az ő nagy meglepetésével vette észre, hogy a lajstromban szereplő 3 darab pénzeslevél hiányzik. Felkutatatta az egész kocsit, kérdezte a szolgálatot teljesítő altisztet, de az sem akart tudni semmit a három darab pénzeslevélről. A vonat közben végállomására, Szolnokra ért. Itt még egyszer átvizsgálták az összes küldeményeket, de a három pénzeslevél nem került elő. Az ügyről jelentést tettek a szolnoki rendőrségnek. Itt a főkapitány vette a kezébe a nyomozást, de egyidejűleg értesítette a levelek eltűnéséről a jászberényi és a budapesti rendőrséget is. A szolnoki rendőrség kihallgatta a mozgóposta vezetőjét, továbbá a szolgálatot teljesítő altisztet, de ezek nem tudnak semmit a levelekről. Nincs kizárva, hogy a három pénzeslevelet tévesen másfelé irányították, de ez nem valószínű, mert a levelek azóta már előkerültek volna. Az sem lehetetlen, hogy a levelek még a jászberényi állomáson, vagy a postán tűntek el. A rendőrségen ebben az irányban is nyomoznak.

— Tolvaj a hálósobában. Budapestről írják: A napokban történt, hogy Rottermund Gyula magánzó Damjanich-utca 30. szám alatt levő lakásának hálósobájából, az éjjeli szekrényről ellopták 4400 koronát érő ékszerét. Feljelentette az esetet a rendőrségen, ahonnan detektívek mentek ki és a titokzatosnak látszó lopás ügyét teljesen tisztázták. A magánzó elmondotta, hogy a lopás napján késő éjszaka ment haza. A ház első emeletén lakik és hálósobájának ablaka a városligeti fasorra nyílik. Ékszerait, aranyóráját, láncát, brilliáns gyűrűt és pénztárcáját az éjjeli szekrényre tette, kinyitotta az ablakot és lefeküdt. Reggelre eltűntek az ékszerek. A detektívek az elmondottakból és a helyszíni átkutatása után megállapították, hogy a tolvaj nem a házban rejtezik. A lopást úgy hajtotta végre, hogy létrát támasztott a ház erkélyéhez és onnan a nyitott ablakon át, beugrott a hálósobába. Meztelb volt, a nyomok a kert homokjában látszóztak, de az ablakpárkányon és az ablaküvegen ujjnyomokat is találtak. Ezek alapján azután a daktiloskopiai osztályban megállapították, hogy a tolvaj Dolgos Mihály 30 éves rovottmú betörő. A detektívek Dolgost ki nyomozták a Fehérvári-uti téglagyárban levő lakásán. Ott egy ládában elrejtve megtalálták az ékszereket, a tolvaj pedig töredelmes, beismerő vallomást tett. Megvallotta, hogy a szomszéd ház udvarából vitte a létrát a nyitott ablakhoz. A holdvilág mellett tisztán látott a szobában. A rendőrség Dolgost letartóztatták.

— Szőkevény üzlettulajdonos. Zengből táviratozzák, hogy Zsager János ottani tekintélyes üzlettulajdonos a napokban 150,000 korona adósság hátrahagyásával megszökött. Zsager hitelezői elől Szerbiába akart szökni, de utközben Zágrábban a rendőrségre ment és önként jelentkezett. Letartóztatták.

— Halálozás. Idősebb Fóthi Nándorné e hó 17-én 73 éves korában Aradon meghalt. E hó 19-én temetik Lipót utcai lakásáról.

— Merénylő hivatalnoknő. Bécsből jelentik: A férjétől elváltan élő Morent Lujza asszony tegnap este a Gumpendorferstrassen volt férjére, Morent Lajos penzionált városi tisztviselőre kétszer rálőtt. Mind a két golyó talált és a férj eszméletlenül esett össze. A merényletet az asszony azért követte el, mert Morent Lajos több ízben becsületsértésért bepanaszolta. A merénylő hölgyet letartóztatták.

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban március hó 18-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Zerán Jenő acsev. motorvezetőnek Emma nevű leánya, Steiner Ferenc pincérnek Erzsébet nevű leánya, Ecséri Illés távirda vonalfelügyelőnek Sándor nevű fia, Szivák Mihály őrmesternek Magdolna nevű leánya, Kocsis Bálint máv. fékezőnek Eteika nevű leánya. Meghalt: Fóthi Nándorné 72 éves nyug. főerdész neje.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér. Vojtek és Weisznál. 249

## TARKASÁGOK.



(A magyar aviatikusok.) A jó magyar embernek elszorul a szíve, ha arra gondol, hogy mennyi fáradozás, pénz, ambíció ment már tönkre a magyar földön a repülés tudományának szolgálatában. Áldozatai már vannak Magyarországon az aviatikának, de sajnos, magyar repülőgép még nincs.

Ez szomorú tény ugyan, de azért a cinikusabb természetűek inkább humorizálnak fölötte. Például ma délelőtt is végigsétált egy aradi állami tisztviselő a kis fiával a korzón. Amint a Minorita-templomhoz értek, fölröppent egy csomó galamb.

— Jól néz meg ezeket a galambokat, — mondta az apa a fiának.

— Mit néztek rajtuk? — kérdezi a fiú.

— Mert ezek a galambok a magyar aviatikusok.



(A jósnő) Mai lapunkban irtunk az aradi utcai hírhedt jósnőről, aki furfangos ravaszkodásai révén több ezer koronát csalt ki mindazoktól, akik vele érintkeztek. Ma egyik olvasónk azt írja, hogy ő is elment egyszer kíváncsiságból a jósnőhöz.

— Azt kérdeztem tőle, hogy hány éves koromba fogok meghalni?

A ravasz cigányasszony jól végig nézett rajtam és mivel vékony dongájú ember vagyok, hát betegnek nézett. Nem is habozott kimondani, hogy nem sokáig élek.

— A tekintetes ur — mondta — nem él tovább harminckét éves koránál.

— Hiszen én már 35 éves vagyok, — feleltem nevetve a banyának, ő azonban nem jött zavarba, hanem fontoskodva ezt mondta:

— Akkor ne tessék szólni senkinek, de én megsugom önnek, hogy ön már három év óta a törvény ellenére él.



(A szemérmes Éva.) Egy kis vidéki városban műkedvelőtársaság alakult „Az ember tragédiájá"-nak előadására.

A műkedvelő-társaság nagy fába vágta a fejszéjét, nehéz dologra vállalkozott, de végre is ambíciózus munkával, fáradságot nem ismerő kitartással eljutottak az előadásig.

A főpróbán azonban váratlan akadály merült föl. Éva személyesítőjét — egy helybéli ügyvéd szép fiatal leányát — valaki fölvilágosította, hogy szerepében van olyan mondas, amelyet tisztessé-

ges urileány nem mondhat el a színpadon — annyi ember előtt.

A kisasszony gondolkodóba esett és kijelentette, hogy az illető uriembernek igaza van, ő azt a mondatot nem mondhatja el, inkább lemond az utolsó percben az előadásról.

Kérielték, kapocitálták, magyarázták neki, hogy az csak szerep, azonkívül meg annyira fontos mondas, hogy kihagyni nem lehet: mindhiába!

Végre is a rendezőnek mentőideája támadt. Az önzérteles kisasszony föllépett, eljátszotta Éva szerepét, de amikor az ébredés jelene következett, nem Éva szólalt meg, hanem az Ádámot személyesítő helybéli fiatal tanár, szemlesütve:

— Apának érzem magamat!

## MULATSÁGOK.

(=) Kabarével egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez az Acsev. „Szárnyaskerek“-dalkör április 3-án esteli 8<sup>1/2</sup> órakor a városliget nagytermében. A védőöki tisztet Fábry Sándor dr. Acsev. vezérigazgató tölti be. A kabaré műsorát a rendezőség a legművésziessébb számokból állította össze és így biztosítva van az estély sikere.

## SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. A. A husvétii számban megjelenik.

## KÖZBAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A városi konyhakertészet termékei a piacon. Ma első ízben vásárolhatott a közönség a városi konyhakertben termelt salátát, retekét és hagymát a piacon. A korai szezon cikkek csakhamar igen kapósak lettek, mert úgy a minőségük, mint az olcsóságuk messze felülmúlja a piacra kerülő többi árut. A városi kertész kilenc óráig csak magánosoknak adhat el és a mi addig nem fogy el, azt adhatja el kofáknak, viszontelárusítóknak. A saláta oly szép volt, hogy a kofák 8 koronát akartak adni százáért, de a közönség csakhamar elkapkodta. A gazdasági tanácsos ez uton is tudatja, hogy bárkinek levelezőlapon történő megrendelésre a kertészet az árut házhoz szállítja. A napi árak Bloch H. cég és a Butorszövetkezet kirakataiban mindennap megláthatók.

## Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 18.

A bőséges csapadék idején a túl sok eső miatt merült fel panasz, most meg már a szárazság okoz aggodalmat. Ezenkívül a hesszenilégység és rozsdaság okozta károsodásokról érkeznek híradások.

Mindeme körülmények a gabonaüzlet irányzatára szilárdítólag hatnak és az árfolyamok javulását eredményezték.

A mai piacon eladásra került:

|                |             |
|----------------|-------------|
| 3-400 mm. buza | 12.60—12.70 |
| 300 tengeri    | 5.60—5.70   |
| Rozs           | 8.00—8.10   |
| Zab            | 6.60—6.70   |
| Arpa           | 6.00—6.10   |

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

## Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 18.

Készára: Kínálat, vételkedv kielégítő, 10 ezer mm. tartott. Amerika 1/4-el magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

|                       | Déli sárlat | 2 órai sárlat |
|-----------------------|-------------|---------------|
| Tengeri 1910. májusra | 6.21—6.22   | 6.21—6.22     |
| Buza 1910. áprillásra | 13.69—13.70 | 13.69—13.70   |
| Zab 1910. áprillásra  | 7.28—7.29   | 7.28—7.29     |
| Rozs 1910. áprillásra | 8.52—8.53   | 8.54—8.55     |

Buza 1910. októberre 11.24—11.25 11.28—11.29  
 Buzs 1910. májusra 13.55—13.56 13.58—13.59  
 Rozs 1910. októberre 8.30—8.31 8.29—9.30

Zárul 5 órakor.

Oestrák hitelrészvény ... .. 673.—  
 Magyar hitelrészvény ... .. 819.75  
 Városi villamos vasúti részvény ... 93.—  
 Közúti vasut ... .. 105.—

**A Temesvári Lloyd-Társulat**

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. március 18.

Buza (szokvány-minőség):

|                          |             |
|--------------------------|-------------|
| 75 kilogrammos új ... .. | 12.70—12.80 |
| 76 " " " " " " " " " "   | 12.80—13.90 |
| 77 " " " " " " " " " "   | 12.90—13.—  |
| 78 " " " " " " " " " "   | 13.00—13.10 |

Buza (Temesvári keresk. ár):

|                         |             |
|-------------------------|-------------|
| 75 kilogrammos új... .. | 12.60—12.70 |
| Rozs új... ..           | 7.70—8.75   |
| Árpa új ... ..          | 6.20—6.30   |
| Zab új ... ..           | 6.60—6.65   |
| Tengeri régi ... ..     | 5.70—5.75   |

**Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.**

— Március 18. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 167—68 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 167—168 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 172—174 fillérig.

Sertéselészék: március hó 15. napján volt készlet 27987 darab, március 18. napján felhajtott — darab, márc. 16. napján elszállított 109 darab, március 17. napjára maradt készletben: 27.878 darab.  
 A hizott sertés fiúlet irányzata nyugodt.

Felelős szerkesztő:  
**BOLGÁR LAJOS.**

**NEMZETI SZÍNHÁZ.**

Szombat, 1910. évi március hó 19-én:

B) bérlet. B) bérlet.

Gál Gyula vendégfelleléptével:

**A botrány.**

Színmű 4 felvonásban. Irta: Henri Bataille. Fordította: Molnár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

|                   |              |             |              |
|-------------------|--------------|-------------|--------------|
| Ferionl Charlotte | Gál Gyula.   | Jeannettler | Dolly L.     |
| Marion            | Kápolnay J.  | Parizot     | Várnay Jenő. |
| Riquet            | Harangozó I. | A prefektus | Gerő János.  |
| Ferionné          | Benkő Gizl.  | Groviere    | Nagyv.án I.  |
| Artanezzo         | Follinusné.  | de Berieux  | Belin zky.   |
|                   | Ditról Mór.  | Raduel      | Endrey Gy.   |

Kezdete este 7 és fél órakor.

**URÁNIA SZÍNHÁZ.**

(Báró Elményi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. március 18-án, szombat:

1. Nagymama születésnapja. Mulatságos. — 2. Egy kihalt város. Természet után. — 3. A skót dudás. Dráma. — 4. Egy ábrándozó leány. Bohózat. — 5. Boxverseny. Látványosság. — 6. Peking. Természet után. — 7. Szolgáld ki magad. Bohózat. — 8. Hihagyatva. Dráma.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Helyárak: I-ő hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

As előadásra bármikor be lehet menni.

As előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

Egy tapasztalt háziasszony **itélete:**

*A Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávé azon mindennapi ital, mely férjemnek munkaerejét és jóhangulatát megtartja, mely mellett a gyermekek a legboldogabban fejlődnek, amellyel a gazdaságban sokat megtakarítok és a mely mindnyájunknak napról-napra jobban ízlik.*

**NYILTTÉR.**

Limbbeck János és fia

első magy. kir. szab. érekeperső-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Id. Fóthi Nándor, nyug. m. k. áll. fő-erdész a saját, úgy az alulírottak nevében is mély fájdalommal tudatja a forrón szeretett és felejtethetlen jó nő, illetve édesanya, testvér, anyós, nagymama, dédanya és rokon

**id. Fóthi Nándorné,**

szül. Tabajdi Róza urnének,

f. é. március hó 17-én, d. u. 5 órakor, életének 73-ik és boldog házasságuk 34 ik évében történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai március hó 19-én d. e. 10 órakor fognak Lipót-utca 4c. számú házban az ev. ref. egyház szertartásai szerint tartandó ima után megáldani és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Aldott legyen emléke!

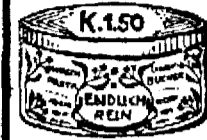
Arad, 1910. márc. hó 17-én.

Fóthi Rózsika férj Ajtay Sándorné, Fóthi Mari-ka férj. Ribiczey Ferencné, ifj. Fóthi Nándor, Fóthi Zoltán gyermekei. Széles Gizella, Mojszin Mari-ka meyei. Ajtay Sándor, Ribiczey Ferenc vejel. Tabajdi Sándor, Tabajdi Ida testvérel. Ajtay Bela, Ajtay Lenke férj. Hermann Gyuláné, ifj. Ribiczey Ferenc, Ajtay László, Fóthi Ilona, Fóthi Zoltáné, Fóthi Rózsika, Fóthi Pistuka, Fóthi Rózsika unokái. 14.0 Hermann Lenke dédunokája.

**Végre tiszta**

(„Endlich rein“)

a legtekélyesebb és legmeresebb menő egészségügyi és kozmetikus követelményeknek megfelelő mosdópép. Dobozban, tubusban. Fogpártnak is használható. (Törv. védve.) A „Végre tiszta“ („Endlich rein“) jó hatással van a bőrre, élénkíti, és már rövid idei használat után lágygyá és gyöngéddé teszi. Használatban olcsó, mint mosdó- és fürdőszappan. Főálmulhatatlan, az elsőkétszóletett asztalnak és a családnak is ideális használati szere. Tubusban csomagolva orvosnak, utazónak és sportembernek különösen ajánlható.



Vagyésszati gyár: Bucher, Wien I. Himmelpfortgasse 17. Kapható drogeriákban, gyógyszerárakban és illatszertüzletekben.

VILÁGHIRŰ **BRÜNNI SZÖVETEK**  
 GYÁRI ÁRAKON.  
**WEITZER-DOSTAL BRÜNN**  
 VALÓAN ÉRZŐS BESZERZÉSI FORRÁS  
 A NEMZETI TÁRSASÁG ÉS AZ ÁLLAMI  
 SZÜKSÉLET EGYLETNEK SZÁLLÍTÓI  
 A GYÁRMESTERINTÉSEK MEGELŐZŐ BERENDEZÉSE

**Alkalmi vételek és eladások**

**ékszertárgyakban**

arany és ezüstművekben, Arad legmagyobb óra és ékszerraktára

**Deutsch Izidor**

óras és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

**Zálogcédulák**

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megétetnek vagy más tárgyra átcsereleltetnek  
 TELEFON 498. TELEFON 498

A n. e. hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy

**női fodrász-termem**

Weitzer J.-utca Éles és Fejér fűszerüzlete közt van.

Elvállalok minden e szakmába vágó női hajmunkákat elküönített

**női-termemben**

fejmosás a legújabb szárító-gépekkel gyorsan és tökéletesen eszközöztetik. 1387

Fejmosás, szárítás fésüléssel együtt 2 korona.

Kitünő tisztelettel

**Turóczy Elek.**

**Rendkívüli olcsó árakban árusítunk**

**férfi öltöny, felöltő és női ruhákra tiszta gyapju szöveteket.**

**LEICHNER és FLEISCHER** Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám. Kizárólagos posztó gyári raktár. 1226

160—1910. tkvi sz.

**Együttes**

**Árverési hirdetményi kivonat**

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Orosházi takarékpénztár orosházi cég mint jelentkező és Hajós Sándor és társa békéscsabai cég mint ezuttal csatlakozónak kimondott végrehajtották javára 500 korona és 40 korona tőkekövetelések s járulékaik behajtása végett az aradi kir. törvényszék területén lévő, Aradmegye M.-Bodzás községében fekvő, a bodzási 114. sz. tjkvben A. I. sor 122. hrszám alatt felvett 101. számú ház udvar és kertre az árverést 1299 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanság az 1910. évi április hó 28-ik napjának délelőtti 10 órájkor M.-Bodzás köz-

ségházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár kétharmadrésze, vagyis 866 koronán alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 129 k. 90 fillért készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Arad, 1910. évi január hó 12 ik napján.

**Aknay,**

kir. tszéki bíró.

1413

**Értesítés!**

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a közeledő építési szezon alkalmából elvállalok mindennemű

**építkezési munkálatokat**

kezdve a legegyszerűbb dologtól a legmodernebb kivitelig, ugyszintén tervezéseket, átalakításokat, javításokat, szóval minden e szakmába vágó munkálatokat a legjutányosabb áron. 1344

Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

**Fodor József,**

képesített kőművesmester

**Miklós-u. 49.**

**Afrana**

a legjobb varrógép

házi és ipari célokra. — Kizárólagos raktár: 346

**Koch Dánielnél**

Deák Ferenc-utca 42.

:: Kedvező fizetési feltételek. ::



**PETROSAFROL**

Bevált. készítmény a hajnövés előmozdítására, a fejbőr erősítésére, hajhullás és korpaképződés megakadályozására.

A Petrosafroltól a haj selyempuha, rugganyos lesz.

**ÁRA 1 KORONA.** 361

6 üveget ingyen láda és csomagolásban bérmentve küld

**FÖLDES KELEMEN**

gyógys ertára ARAD.

Minden üveghez részletes utmutatás van mellékelve miként használandó e készítmény és miként ápoljuk hajunkat, hogy az egészséges szép s tömör legyen.

A készítmény ártalmatlanságáért teljes garanciát vállalok.

**Gondos anyák**

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó tiszta kelemes izü Hajós-féle

Csukamájolajat adnak.

Jó és kellemes ízénél fogva felnőttek és gyermekek egyaránt szivesen veszik; a gyomrot nem terheli, sőt az étvágyat még fokozza. Ara egy üvegnek **2 korona.** Uvakodjunk mindennemű keveréktől (Emulsiók) mert azok mindenféle idegen szert tartalmaznak és csak alig csukamájolajt.

**Fagydagaganatok**

elmulasztására **Fagyviszkegtség** biztos megszüntetésére

legjobb szer a „Frigin“. Ara 1 üveg ecsettel és utasítással **70 fillér.**

**Legjobb fekete Hajfestő**

a „Melogen“. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ara **2 korona.**

**Kitűnő amerikai gummi**

a „Niter“ 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.** 421

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

**Hajós Árpád**

gyógyszertárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Alapított 1840.

**Rosenblüh K. és Társa.**

Alapított 1840.

A tavaszi ujdonságok már beérkeztek — új szövésű kelmék pompás pasztell színekben, ugyszintén blous kelmék — kirakatainkban már megtekinthetők. **Vászon és fehérnemű árak kivételes olcsó eladása.**

A nagy áremelkedés dacára **maradékok** továbbra is — a régi **olcsó** árakhoz.

Finom szálú **pamuth vászon** mtr. **34 kr.**

Közép szálú **pamuth vászon** mtr. **32 kr.**

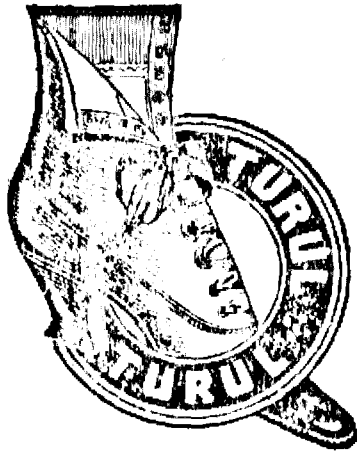
Mosott chifon **madapolan** mtr. **32 és 34 kr.**

Bőr erős **alsólepedő varrás** nélkül darabonként **1 frt. 40 kr.**

Most érkezett **3000 méter tiszta cérna vászon** maradék méterenként **72 és 78 krajcárért.**

Fentiekből **mintákat** is küldünk, kívánatra **többléléből egy 5 kg.-os csomagot** bizonyosba választás céljából **küldünk** — **visszaküldés a mi költségünkre történhet.** 461



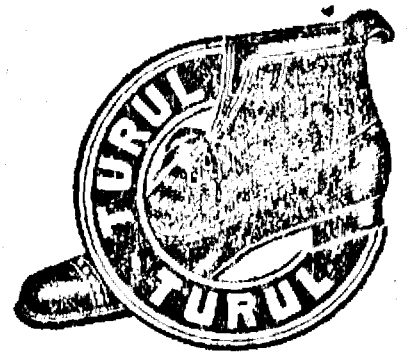


# TURUL CIPŐK

dekra az olcsó áraknak  
a legjobb anyagból készülnek.  
Elegáns fazon.

1159

120 saját fióktelap Magyarországon és a külföld legnagyobb városában. Képes árjegyzék portamentesen. A monarchia legnagyobb cipőgyára.



Eredeti Goodyear Welt,  
a Jelenkor elismert legjobb minősége.

„TURUL” Cipőgyár Részv.-Társ., Temesvár.  
Központi  
főraktár: Arad, Andrásy-ut, Minorita-épület.

Legnagyobb választék  
mindenfajra cipőáruban,  
elismert kitűnő minőségben.

## APRÓ HIRDETÉSEK.

### Mellékkeresetre

könnyen szert tehet bárki, ha sorsjegyeknek részletfizetésre való előadásával foglalkozik. Magas jutalék. Esetleg fixfizetés. Tervezeteiket küld a Temesvári Kereskedelmi Részvénytársaság Váltóüzlete Temesvár, Jenőherceg-tér 8a. 1412

### Egy 3 éves gyermekhez

jó házból való leány bönnek kerestetik. Pályázók jelentkezzenek Deák Ferenc-utca 36. a házfelügyelőnél. 1414

### 3 szobás utcai

modern lakás májusra kiadó — Kossuth-utca 46. emelet. 1415

### Jóforgalmu

fűszerüzlet és vendéglő tekopállyal eladó. Cim a kiadóban. 1418

### Jóforgalmu

szatócüzlet elköltözés miatt azonnal eladó. Cim kiadóban. 1418

### Kujeden

egy jóforgalmu üzlet italméressel azonnal átadó. — Cim bővebben Weiszberger J., Kujed. 1420

### Délutáni órákra

könyvelést és egyéb irodai teendőket is elvállalok. Leveleket „Szerény igények” alatt a kiadóhivatal továbbít. 1292

### Elárulónőnek

ajánlkozik fiatal leány azonnali be-  
lépésre bazárba vagy könyvkeres-  
kedésbe. Cime a kiadóban. 1417

### Keresek

fiatalabb boltiszolgát és 13—15 éves  
kifutó fiút. Kerpel Izsó könyvkeres-  
kedése Aradon. 525

### Telefon 348.

Husserl Manó  
bádogos

vizvezeték szerelő.

Javitások 161

olcsón és gyorsan.

Arad, Szt. Pál-utca 11.

### Eladó kocsk.

Egy Kőiber-féle phaeton hajtókocsi  
luxus kiállításban egy Kőiber-féle  
amerikaner, továbbá egy vászon-  
fedelű vis - a - vis eladó Bővebben  
Erzsébet-körút 22. a házmesternél.  
1294

### Végre megjelentek

Dőczy, Fráter és Balázs nótás-  
könyvei, melyek együttesen, tok-  
ban 5, külön 2 koronájával kap-  
hatók. A magyar dalköltészet e  
több, mint 100 koronát érő gyön-  
gyei csak rövid ideig lesznek ez  
olcsó kiadásban forgalomban. Ron-  
gált dobozu levélpapírok minden el-  
fogadható árban kaphatók. Vidékre  
pontos kiszolgálás. — Kerpel Izsó  
könyvkereskedése, Aradon. 525

### Zenei szenzáció!

Fráter Loránd, Balázs Árpád, Déry  
József nótáskönyvei ismertebb da-  
lok, Rácsos kapu, rácsos ablak,  
Ha te engem barna kis lány. Gyere  
velem akác lombos falumba, A  
fonóba. Száz szál gyertya, Ott ahol  
a marosvize, Őszi rózsza, Hull a  
zapor kőn a pusztán, Darumadár.  
Ezenkívül 120 magyar dal 8 kö-  
tetben 5 korona egy-egy kötet  
külön-külön 2 korona. Ingusz I.  
és Fia zenemű-kereskedése An-  
drásy-tér 16. 671

### Modern

földszinti v. első eme-  
leti uri lakás kerestetik  
a főtéren vagy annak  
közvetlen közelében. A  
lakás 4—5 szoba, elő-  
szoba, fürdőszoba és  
megfelelő mellékhelyi-  
ségekből állhat. Ajánla-  
tokat lakás jellegével a  
kiadóhivatal továbbít.  
487

### Tégla kapható

alulirotnál, valamint  
ujjonnan építendő ::

háza kölcsön is.

Parcellázásokat elfogadok.

Kirle Antal

téglagyáros 1248

Flórián-utca 6/b. szám, 5. ajtó.

## Olesóbb lett a SZÉN!!

A ki téli szén és koks szükségletét már most szerzi be,  
vagy jegyzetli elő, 25 %-ot  
megtakarít!

Légszuszogárl koks 4.80 K.

100 kg.-ként

Porosz salon kőszén 4.80 K.

100 kg.-ként

Zsilvölgyi salon kőszén 4.— K.

100 kg.-ként

Rostált portmentes faszén 6.— K.

100 kg.-ként

Kovács szén — — 4.80 K.

100 kg.-ként

## Róth József

szénagykereskedőnél

Arad, Eötvös-u. 3.

Telefon 63. sz.

## Tavaszi újdonságok:

## Rendelésszerűen készült női costumok

toilettek, felöltők, köpenyek legelegánsabb  
— kivitelben és nagy választékban —

# RADÓ GYULA

női divatáruházában

1632

ARAD, a Minorita templommal szemben.

Külön mérték osztály.

Telefon szám 238.

